

**Rådet for
Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser**

Rådets beretning for 2010

Forord

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser afgiver hermed sin tredje beretning.

Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren om erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne, herunder om forhold som uddannelsernes udvikling, sammenhængen med øvrige uddannelser og uddannelsesområder samt efter- og videreuddannelse mv.

Rådet skal hvert år inden den 1. marts afgive en skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed. Beretningen skal indeholde en samlet status for uddannelsesområdet samt forslag til nye initiativer inden for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt videreuddannelsesforløb i tilknytning hertil.

Rådets beretning for 2010 indeholder tre hoveddele. Beretningens Del I indeholder en beskrivelse af rådet og dets opgaver samt en beskrivelse af rådets arbejde i 2010, hvor særligt rådets anbefalinger inden for de tre strategiområder i 2010 er beskrevet. Beretningens Del II indeholder en samlet status for udviklingen på uddannelserne, mens beretningens Del III redegør for de to strategiområder, rådet har til hensigt at behandle i 2011 og afgive anbefalinger inden for.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser den 28. februar 2011

Niels Fog
Formand

Indholdsfortegnelse

FORORD	2
1. INDLEDNING	4
DEL I - RÅDET FOR ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSER OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER	5
2. OM RÅDET FOR ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSER OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER	5
2.1. Rådets opgaver og sammensætning	5
2.2 Beretningen og rådets arbejde i 2010.....	8
2.2.1 Rådets møder og drøftelser i 2010.....	9
2.2.2 Rådets hørings svar i 2010	16
2.2.3 Rådets anbefalinger i 2010	22
DEL II - UDDANNELSERNE	38
3. UDVIKLINGEN PÅ ERHVERVSAKADEMIUDDANNELSERNE OG PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSERNE – STATISTISK OVERBLIK.....	38
3.1 Optag	38
3.2 Adgangsgrundlag.....	39
3.3 Fuldførelsesprocenter.....	40
3.4 Beskæftigelsesfrekvenser.....	40
3.5 Nyuddannede fordelt på branche.....	41
3.6 Danske studerende på studieophold i udlandet	42
3.9 Nye uddannelser	45
DEL III - STRATEGIOMRÅDER	47
4. RÅDETS STRATEGIOMRÅDER I 2011	47
4.1 Vækstperspektivet – uddannelsernes bidrag til vækst og relationen mellem uddannelserne og praksis.....	48
4.2 Kvalitet i uddannelserne	49
4.3 Yderligere temaer i 2011	50
BILAG 1 RAPPORTER OG ANALYSER MV.....	51
BILAG 2 BEKENDTGØRELSER	56
BILAG 3 NØGLETAL FOR UDDANNELSERNE	57

1. Indledning

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser er nedsat af undervisningsministeren. Rådets opgaver er fastsat i Lov om Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser. Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren om erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne, herunder om forhold som uddannelsernes udvikling, sammenhængen med øvrige uddannelser og uddannelsesområder samt efter- og videreuddannelse m.v.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser begyndte i 2008 sit arbejde med at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne i forbindelse med rådets nedsættelse i april 2008.

Rådets beretning for 2010 er rådets tredje beretning.

For at kunne styrke og målrette rådets rådgivning udpegede rådet i sin beretning for 2009 tre centrale strategiområder, som rådet har behandlet og løbende rådgivet om i løbet af perioden.

Rådet har valgt at arbejde videre med centrale elementer i disse strategiområder i 2011 og har valgt at fokusere sit arbejde på følgende to strategiområder:

Strategiområder i 2011

1) Vækstperspektivet – uddannelsernes bidrag til vækst og relationen mellem uddannelserne og praksis2) Kvalitet i uddannelserne

Del I - Rådet for Erhvervsakademi- uddannelser og Professionsbache- loruddannelser

2. Om Rådet for Erhvervsakademiuddan- nelser og Professionsbacheloruddannel- ser

2.1. Rådets opgaver og sammensætning

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser er nedsat af undervisningsministeren. Rådets opgaver er fastsat i Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser¹. Rådet blev nedsat i april 2008.

Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne, herunder om følgende ti forhold:

- 1) Uddannelsernes udvikling.
- 2) Generelle spørgsmål om udbuddet af uddannelser i forhold til dokumenterede behov på arbejdsmarkedet.
- 3) Generelle konsekvenser for uddannelserne som følge af nye eller ændrede behov på arbejdsmarkedet.
- 4) Formål og strukturelle rammer.
- 5) Adgangskrav.
- 6) Sammenhæng med øvrige uddannelser og uddannelsesområder.
- 7) Rammer for forsøgsvirksomhed.
- 8) Efter- og videreuddannelse.
- 9) International uddannelse.
- 10) Kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.

¹ Lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Undervisningsministeren udpeger formanden for rådet. Formanden skal have særlig indsigt i de uddannelsesområder, som rådgivningen omfatter.

18 medlemmer udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra en række centrale interessenter og organisationer på uddannelsesområdet.

Undervisningsministeren kan supplere rådet med indtil 2 personligt udpegede medlemmer.

Undervisningsministeren kan herudover udpege repræsentanter for rådgivende organer og faglige forsamlinger som tilforordnede til at deltage i rådets arbejde. Udpegningen sker efter indstilling fra det pågældende organ eller den pågældende forsamling.

Rådets sammensætning pr. 1. marts 2011

Medlemmer

Udpeget personligt af ministeren:

- Formand Niels Fog
- Direktør Martin Lauth, BEE International
- Lektor, Ph.d. Dorthe Pedersen, Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, CBS

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Danske Byggeri, Dansk Erhverv, DI, HTS (Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen) og Teknik (installatørernes organisation) i forening:

- Forskningspolitisk chef Charlotte Rønhof, DI
- Forskningspolitisk chef Jannik Schack Linnemann, Dansk Erhverv

1 medlem udpeget efter indstilling fra Finanssektorens Arbejdsgiverforening:

- Politisk konsulent Charlotte Enevoldsen, Finanssektorens Arbejdsgiverforening

1 medlem udpeget efter indstilling fra Ledernes Hovedorganisation (LH):

- Uddannelseschef Thomas Christensen, Ledernes Hovedorganisation

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Danske Regioner (DR):

- Konsulent Anne T. Christensen, Danske Regioner
- Chefrådgiver Kenneth Hirsch Sørensen, Danske Regioner

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra KL (Kommunernes Landsforening):

- Konsulent Karen Meisner Christensen, KL
- Chefkonsulent Henrik Casper, KL

3 medlemmer udpeget efter indstilling fra FTF:

- Formand Bente Sorgenfrey, FTF
- Næstformand Allan Baumann, BUPL
- Næstformand Erik Swiatek, PROSA

2 medlemmer udpeget efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark (LO):

- Konsulent Anders Vind, Landsorganisationen i Danmark
- Uddannelseskonsulent Mette Christiansen, HK-forbundet

1 medlem udpeget efter indstilling fra Ingeniørforeningen i Danmark:

- Konsulent Rasmus Dahl, Ingeniørforeningen i Danmark

2 medlemmer udpeget efter fælles indstilling fra de studerendes organisationer

- Faglig sekretær Mette Lundstad Nielsen, Pædagogstuderendes LandsSammenslutning
- Formand Line Hjarsø, Lærerstuderendes Landskreds

1 medlem udpeget efter indstilling fra rektorer for professionshøjskolerne i forening:

- Rektor Erik Knudsen, University College Lillebælt (UCL)

1 medlem udpeget efter indstilling fra rektorer for erhvervsakademierne i forening:

- Rektor Ingo Østerskov, Københavns Erhvervsakademi (KEA)

Tilforordnede

Udpeget efter indstilling fra Danske Universiteter:

- Prodekan for Uddannelse, Ph.d. Jan Guldager Jørgensen, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet

Udpeget efter indstilling fra Rådet for Internationalisering af Uddannelserne:

- Formand for Rådet for Internationalisering af Uddannelserne, Hans Peter Jensen

Udpeget efter indstilling fra Rådet for de Gymnasiale Uddannelser:

- Uddannelsesforstander Vibeke Johnsen, Erhvervsskolen Nordsjælland

Udpeget efter indstilling fra Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser:

- Konsulent Sidse Frich Thygesen, Dansk Byggeri

Rådet vedtog på sit første møde den 28. maj 2008 Forretningsordenen for Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Forretningsudvalget

Af rådets forretningsorden fremgår det, at rådet nedsætter et forretningsudvalg, der består af formanden for rådet og fire medlemmer udpeget af henholdsvis arbejdsgiversiden, arbejdstagersiden og rådets øvrige medlemmer.

Forretningsudvalgets primære opgave er at forberede dagsordenen for rådsmøderne samt at behandle og afgive indstillinger i sager af særlig hastende karakter efter bemyndigelse fra rådet.

Forretningsudvalgets medlemmer er pr. 1. marts 2011:

- Niels Fog (formand)
- Bente Sorgenfrey (FTF)
- Charlotte Rønhof (DI)
- Anders Vind (LO)
- Henrik Casper (KL).

Uddannelsesudvalg - § 19-udvalg

Det fremgår af Lov om Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, at rådets arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer kan nedsætte et antal uddannelsesudvalg, der bistår rådet i spørgsmål inden for et eller flere uddannelsesområder.

Rådet tiltrådte på sit møde i april 2009 rammerne for uddannelsesudvalgenes arbejde, hvori blandt andet nedsættelse og evaluering af uddannelsesudvalgene samt uddannelsesudvalgenes opgaver er beskrevet.

Der er siden nedsat et uddannelsesudvalg:

- ”Professionsudvalget for bygningskonstruktører mv.” (nedsat juni 2010).

2.2 Beretningen og rådets arbejde i 2010

Som et vigtigt led i rådets rådgivning skal rådet hvert år inden den 1. marts afgive en skriftlig beretning til undervisningsministeren om rådets virksomhed.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Beretningen skal indeholde en samlet status for uddannelsesområdet samt forslag til nye initiativer inden for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt videreuddannelsesforløb i tilknytning hertil.

Rådets beretning for 2010 er rådets tredje beretning.

Rådets arbejde i 2010 har været præget af drøftelser af de tre strategiområder, som rådet i sin beretning for 2009 havde udpeget som omdrejningspunkt for sine anbefalinger til undervisningsministeren.

Samtidig har rådet i 2010 været optaget af drøftelser af de elementer, der i Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretning af dansk økonomi vedrører de områder, rådet rådgiver indenfor.

Endelig har rådet i 2010 drøftet erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes regionale uddannelsesdækning.

2.2.1 Rådets møder og drøftelser i 2010

Rådet afholder møder hver anden måned, og rådet har i 2010 således afholdt i alt seks rådsmøder.

En væsentlig del af rådets arbejde i 2010 har bestået i at behandle og drøfte de tre strategiområder, rådet definerede i sin beretning for 2009.

Rådet har i perioden afgivet konkrete anbefalinger til undervisningsministeren på alle tre områder. Der henvises til beretningens afsnit 2.2.3.

Genopretningsplanen

I forlængelse af offentliggørelsen af Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretning af dansk økonomi i slutningen af maj 2010, havde rådet en drøftelse af de af aftalens elementer, der vedrører de områder, rådet rådgiver indenfor. Med afsæt heri beskrev rådet sine betænkeligheder ved de elementer, der berører efter- og videreuddannelse på det videregående niveau.

Rådet påpegede, at netop efter- og videreuddannelserne i væsentlig grad bidrager til at understøtte væksten i dansk

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

økonomi. Det danske arbejdsmarked har i stigende grad behov for, at medarbejderne nemt har adgang til og mulighed for løbende kompetenceudvikling. De danske virksomheder såvel private og offentlige er derfor afhængige af et fleksibelt efter- og videreuddannelsessystem.

Rådet understregede også, at der er samfundsmæssige meget store gevinster knyttet til efter- og videreuddannelsessystemet på det videregående niveau og et væsentligt socialt aspekt for både den enkelte og for samfundet i at efter- og videreuddanne sig.

Den teknologiske udvikling, opgaveglidning og ændrede kompetencekrav stiller krav om et uddannelsessystem, der hurtigt skal kunne opfange nye kompetencebehov og imødekomme behovene med relevante efter- og videreuddannelses tilbud af høj kvalitet.

Hertil kommer, at mulighederne for at skifte spor skal være synlige og medvirke til, at efter- og videreuddannelsessystemet i øget omfang understøtter et fleksibelt arbejdsmarked. Det gælder også, når der opstår behov for skift mellem det offentlige og private arbejdsmarked.

Rådet slog også fast, at det bør understreges, at 95 pct. og 50 pct. målsætningerne kan blive vanskelige at nå, hvis der ikke stilles relevante og økonomisk realistiske efter- og videreuddannelsesmuligheder til rådighed for de voksne, der først går i gang med uddannelse efter års beskæftigelse.

Rådet afrundede sit brev til undervisningsministeren med samlet set at udtrykke sin bekymring for den fremtidige efter- og videreuddannelsesindsats.

Den regionale uddannelsesdækning

Undervisningsministeren deltog på rådets møde i august 2010 og opfordrede her særligt rådet til at drøfte og rådgive i forhold til erhvervsakademiernes og professionshøjskolerne regionale uddannelsesdækning.

Rådet tog opfordringen til sig, og drøftede henover efteråret 2010 de udfordringer, der knytter sig til uddannelsesinstitutionernes opfyldelse af deres forpligtelse til regional

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

uddannelsesdækning og mulige løsninger herpå i relation til 50- procents målsætningen.

Drøftelserne resulterede i en række anbefalinger til denne væsentlige, men også komplekse uddannelsespolitiske udfordring.

Rådet fremsendte således i december 2010 sin vurdering af a) de udfordringer, der knytter sig til uddannelsesinstitutionernes tilrettelæggelse og organisering af den regionale uddannelsesdækning og b) de retningsgivende præmisser, der bør tages højde for i en balanceret tilgang til regional uddannelsesdækning.

Rådet påpegede samtidig, at det i forlængelse heraf vil fortsætte sine drøftelser af den fremtidige uddannelsesdækning, og at rådet som en del af det videre arbejde ønsker at konkretisere en række forslag til et fremtidigt stærkt uddannelsesbillede for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Rådets anbefalinger for erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes regionale uddannelsesdækning er gengivet sin fulde form herunder.

Lovgivningen bag erhvervsakademierne og professionshøjskolerne – baggrund, intentioner og visioner

Før oprettelsen af erhvervsakademierne og professionshøjskolerne var uddannelsesbilledet karakteriseret ved mange små faglige miljøer fokuseret på én bestemt profession og dermed er målrettet mod et afgrænset erhvervsområde. Grundlaget for at kunne udvikle sig var følgelig ikke tilstrækkeligt til at kunne imødekomme den øgede kompleksitet i opgaveløsningen på arbejdsmarkedet.

En række af de små faglige miljøer i udkantsområder havde tillige svært ved at fastholde søgning og kvalitet, og de havde svært ved at leve op til de nye og mere krævende målsætninger. Det skabte vanskeligheder med at fastholde udbuddet af uddannelse i alle egne af landet.

Med vedtagelsen af institutionslovene om erhvervsakademier og professionshøjskoler var intentionen at opnå en større kvantitativ og kvalitativ ressourcebasis, således at

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

blandt andet varetagelsen af de regionale behov kunne tilgodeses langt bedre end det fx var tilfældet med CVU-institutionsstrukturen. Visionen var at skabe og fastholde attraktive uddannelsesmiljøer overalt i landet, idet stærkere miljøer kan understøtte svagere udkantsmiljøer. Samtidig kunne der etableres differentierede løsninger i overensstemmelse med de konkrete behov.

Erhvervsakademierne og professionshøjskolerne har som følge heraf pligt til at sikre uddannelsesforsyning i alle egne og skal samtidig fungere som videninstitutioner, der har et tæt og stærkt samspil med interessenterne, herunder virksomheder, aftagere, regionale vækstfora mv. Samtidig skal institutionerne medvirke til at opfylde de studerendes behov for et varieret udbud af uddannelses- og studiemiljøer med forskellige identiteter. Desuden er visionen med erhvervsakademierne at etablere et vækstlag, som kan fremme udviklingen af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser.

Det er rådets generelle indtryk, at intentionerne om den regionale uddannelsesdækning i vid udstrækning løftes af uddannelsesinstitutionerne. Men den fortsatte indsats er imidlertid udfordret af en række forhold, der er beskrevet nedenfor.

Rådet ønsker med sine anbefalinger at understøtte og bidrage til udviklingen af professionshøjskolerne og erhvervsakademiernes arbejde med til den fortsatte etablering af stærke uddannelsesudbud over hele landet og til en fortsat understøttelse af 50 procents-målsætningen.

Forholdet mellem selveje og regionale hensyn – et indbygget dilemma
Institutionslovgivningerne for professionshøjskoler og erhvervsakademier er baseret på en række rationaler.

Et af de bærende rationaler hviler på den danske tradition for lokal og regional rekruttering med et potentielt politisk behov for regulering af ”geografisk ulighed” og et eventuelt hensyn til studerendes begrænsede mobilitet.

Samtidig hviler et andet bærende rationale i institutionslovgivningerne på målsætningen om selvejende institutioner

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

med større og bæredygtige faglige miljøer af høj kvalitet og økonomisk bæredygtige uddannelsesudbud.

Disse to rationaler udfordrer med mellemrum hinanden, når en uddannelsesinstitution fx overvejer at nedlægge et uddannelsessted eller at oprette et parallelt udbud i en af de større byer, der får konsekvenser for eksisterende uddannelsessteder.

Selvom bestyrelserne for professionshøjskolerne og erhvervsakademierne er sikret vide rammer i deres fastlæggelse af uddannelsesinstitutionernes organisation, der skal ske under hensyntagen til institutionens pligt til at sikre den regionale dækning af uddannelser og bidrage til den regionale vækst og udvikling af erhverv og professioner også i udkantsområder, indeholder lovgivningerne potentialer for et dilemma i koblingen af de to beskrevne rationaler.

Tendens: Koncentration af uddannelsesudbud i universitetsbyerne

På universitetsområdet ses en udbudsstruktur, der i høj grad understøtter de største byer i Danmark og deres vækst. Studerende, der ønsker at påbegynde en universitetsuddannelse, bosætter sig i vidt omfang i de fire universitetsbyer og finder efterfølgende beskæftigelse her.

Erhvervsakademierne og professionshøjskolerne arbejder for en bredere geografisk fordeling af de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelser. Lige nu ses blandt andet en intensivering af uddannelsesudbuddet i byer som Haderslev, Hillerød, Herning, Holstebro m.fl. På den måde efterlever institutionerne lovgivningens bestemmelser om regionale uddannelsesdækning.

Men selv de bedste intentioner om en geografisk spredning kan komme under pres, når de studerende finder det mere attraktivt at studere og bosætte sig i de største byer, hvor også infrastrukturelle forhold kan have indflydelse på valg af uddannelsested. Og ser man på professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes organisering af nye samt eksisterende uddannelser og udbud er der da også en tendens til, at mange af disse placeres i de fire-fem største byer.

Fortsætter denne udvikling har det konsekvenser for erhvervsudviklingen og fastholdelsen af arbejdspladser i store

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

dele af landet. Et stadigt stigende antal arbejdspladser vil etableres omkring de største byer og forsvinde fra de tyndere befolkede områder. De mindre monofaglige uddannelsesmiljøer, som traditionelt har været placeret i de tyndere befolkede områder, har ikke haft tilstrækkelig synlighed og konjunkturrestans til at påvirke denne udvikling i en positiv retning.

En af de afgørende forudsætninger for at fastholde erhvervsudvikling, arbejdspladser og kvalificeret arbejdskraft i disse områder er derfor stærke og synlige uddannelsesmiljøer.

Forslag til retningsgivende præmisser i den fremtidige regionale uddannelsesdækning

Erhvervsakademierne og professionshøjskolerne har ansvaret for at navigere i denne udvikling og samtidig balancere de potentielt modsatrettede hensyn i deres tilrettelæggelse og organisering af udbud af uddannelserne inden for de enkelte regioner.

Rådet ønsker at pege på en række væsentlige og retningsgivende præmisser, som der bør tages højde for i en balanceret tilgang til regional uddannelsesdækning på området.

- **Kvalitet:** Alle udbud af uddannelser skal opfylde de givne krav for *faglig kvalitet*. Uddannelsesudbud skal have en kvalitet mindst svarende til det niveau, der lægges til grund ved akkreditering og institutionen skal kunne dokumentere, at udbuddene lever op til kriterierne for kvalitet. Kvalitet kan ikke gradbøjes, og der kan og må derfor aldrig gås på kompromis med uddannelsernes kvalitet.
- **Relevans:** Udbuddet af professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser skal *matche aftagernes fremtidige behov* for uddannet arbejdskraft inden for de forskellige professioner og erhverv. Uddannelsesudbud skal have en relevans mindst svarende til det niveau, der lægges til grund ved akkreditering og institutionen skal kunne dokumentere, at udbuddene lever op til kriterierne for relevans.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

- Ressourcebasis: Uddannelsesdækningen skal ske på baggrund af en stærk økonomisk ressourcebasis, som blandt andet kan sikre opretholdelsen af et bredt konjunkturresistent uddannelsesudbud og kraft til markedsføring af attraktive, praksisnære uddannelser med et direkte erhvervsigte.
- Tilgængelighed: Et alsidigt udbud af fagligt bæredygtige uddannelser skal være *tilgængeligt for alle uddannelsessøgende*, herunder også uddannelsessøgende i geografiske udkantsområder.
- Bidrag til vækst mv.: Uddannelsesinstitutionerne skal gennem udviklingsaktiviteter bidrage til *vækst, innovation og kompetenceudvikling* i offentlige og private virksomheder

Konturer for et fremtidigt stærkt uddannelsesbillede

Rådet vil i sine fortsatte drøftelser og overvejelser *forholde sig til professionshøjskolernes* udarbejdede strategier for den regionale uddannelsesdækning, hvor institutionerne forsøger at balancere intentionerne om tæt uddannelsesdækning og faglig bæredygtighed gennem blandt andet planer om at samle uddannelser på færre adresser i centerbyer kombineret med fleksible former for fjernundervisning for at sikre tilgængeligheden i udkanterne bedst muligt.

Rådets afsæt for det videre arbejde kunne blandt andet tage udgangspunkt i ønsket om:

1. *Fagligt bæredygtige og ressourcestærke erhvervs- og professionsrettede uddannelsesmiljøer* med flerfaglig synergi og udbud af offentligt- og/eller privatrettede uddannelser over alt i landet for de store uddannelser, mens små uddannelser er koncentreret hos færre udbydere.
2. *Sikring af efter- og videreuddannelsesdækningen* bl.a. ved øget brug af nye tilrettelæggelsesformer så som netbaseret undervisning, som sikrer grundlag for at udbyde attraktive efter- og videreuddannelse overalt i landet.

Øget indflydelse på regional erhvervsudvikling i samspil med det lokale og regionale erhvervsliv med bidrag til vækst og er-

hvervsudviklingsstrategier også uden for de fire-fem største byer, og med øget fokus på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne som regionale videninstitutioner.

Det er rådets målsætning at fortsætte sine drøftelser af den regionale uddannelsesdækning i 2011.

2.2.2 Rådets hørings svar i 2010

Rådet har afgivet fire hørings svar i 2010:

- Høring som led i lovovervågning af lov nr. 556 af 6. juni 2007: Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet (bemærkninger til Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelsesrapport ”Anerkendelse af realkompetencer på VEU-området mv.”)

Hørings svaret blev afgivet i enighed.

Rådet påpegede i sit hørings svar, at udviklingen af voksenuddannelsessystemet for voksne, herunder vvu- og diplomuddannelser, er et vigtigt redskab til realiseringen af målsætningen om den livslange læring. Målet om at sikre så gode sammenhænge mellem kompetenceudvikling i arbejdsliv, personlige og sociale aktiviteter og et velfungerende efter- og videreuddannelsessystem er centralt for at få dette til at fungere. Både for den enkelte og for samfundet er det vigtigt at de uddannelser, der stilles til rådighed, fungerer i så tæt sammenhæng med den enkeltes baggrund, erfaringer og ønsker som muligt. Realkompetencevurdering er det afgørende element i at få en praktisk udmøntning af dette.

Rådet fandt det derfor overraskende og beklageligt, at rapporten konstaterer, at der dels er en relativ ringe anvendelse af realkompetencevurdering på vvu- og diplomuddannelserne, dels at denne begrænsede anvendelse tilmed også er meget forskelligt fordelt på uddannelser og institutioner. Rapporten peger på en række forskellige forhold, der er medvirkende til, at denne situation er opstået – på trods af de klare intentioner bag loven.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Rapporten indeholder ikke en analyse af deltagerbetalingens betydning for brugen af RKV, men det er i andre sammenhænge entydigt påpeget, at deltagerbetalingen udgør en barriere herfor. Rådet så derfor gerne, at betydningen af deltagerbetalingen for RKV på VVU- og diplomuddannelserne undersøges.

På den baggrund af rapportens konklusioner tilsluttede rådet sig især sig rapportens anbefalinger om, at:

- mulighederne for RKV skal synliggøres og styrkes, og den økonomiske incitamentsstruktur genovervejes, herunder hvordan man adskiller tilrettelæggelsen af RKV fra interessen i at have mange deltagere på uddannelsesforløbene som muligt
- iværksætte et udviklingsarbejde, der ser på vanskelighederne med at koble virksomheders og deltagernes kompetenceudvikling og uddannelsesmålene inden for VVU
- sikre kvaliteten af RKV gennem øget synlighed, øget samarbejde mellem institutionerne, kompetenceudvikling af de, der udfører RKV, samt mere systematiske evalueringer af gennemførte RKV'er
- styrke deltagernes viden om RKV, herunder klargøre relation mellem merit og RKV på de enkelte områder, samt oplyse om retstilstand og klageadgang.

Rådet afrundede sit høringssvar med at understrege, at rådet, når processen omkring lovovervågningen er afsluttet, gerne bidrager til yderligere kvalificering af arbejdet med at sikre, at RKV kan bidrage endnu mere til anvendelsen af VVU- og diplomuddannelserne.

- Udkast til bekendtgørelse for diplomuddannelser

Høringssvaret blev afgivet i enighed.

Rådet fandt det positivt, at der med udkastet til rammebekendtgørelsen er taget initiativ til en revision af diplomuddannelserne, hvor det overordnede formål er at styrke uddannelsernes position som et relevant og dækkende videreuddannelsesstilbud, der kan bidrage til at opnå 50 procentsmålsætningen i 2015. Med rammebekendtgørelsen vil uddannelsernes gennemsigtighed samtidig styrkes og struktu-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

ren i diplomuddannelsessystemet kan tydeliggøres. Det er dog vigtigt, at der tages særlige hensyn til de små fagområder.

Rådet fandt imidlertid også, at bestemmelsen om nedsættelse af fællesudvalg (§ 19) bør modificeres sådan, at også eksterne parter er repræsenteret i fællesudvalgene. Det fremgår af udkastet, at fællesudvalgene alene består af de udbydende institutioner.

Rådet påpegede endvidere, at der behov for en tydelig afklaring af opgavefordeling og kompetencer mellem faglige fællesudvalg, bestyrelser og uddannelsesudvalg ved de enkelte institutioner.

Det fremgår af udkast til bekendtgørelsen om diplomuddannelser, § 25 stk. 9), at bekendtgørelse nr. 1152 af 13. december 2002 om de sociale diplomuddannelser ophæves. Bekendtgørelsen (nr. 1152) hjemler muligheden for at fastsætte særlige adgangskrav i forbindelse med optagelse på den sociale diplomuddannelse, som med ophævelsen bortfalder. Det lægges i den sammenhæng til grund, at udkast til bekendtgørelsen om diplomuddannelser, § 6 om adgang gør det muligt som udgangspunkt at fastholde de i dag gældende adgangskrav til den sociale diplomuddannelse, og evt. øvrige uddannelser.

Endeligt fandt rådet det uhensigtsmæssigt, at undervisningen i videnskabsteori og metode ikke er en integreret del af undervisningen på diplomuddannelsen, men i udkastet er beskrevet som et selvstændigt obligatorisk modul (§ 7, stk. 3). Rådet anerkender behovet for, at videnskabsteori og metode eksplicit fremgår som en del af uddannelsen, men det er rådets overbevisning, at merværdien af en integration af videnskabsteori og metode i undervisningen mere end opvejer dette behov.

Forslaget om at indføre videnskabsteori og metode som et selvstændigt modul kan endvidere skabe et problem i forhold til bekendtgørelse om certificering af uddannelseselementer i offentlig ledelse på diplomniveau og etablering af et certificeringsråd (certificeringsbekendtgørelsen). Efter denne (§ 9) giver certificerede uddannelsesmoduler i offentlig ledelse på diplomniveau, der er bestået inden for de se-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

neste 6 år, ret til merit til et tilsvarende modul i diplomuddannelse i ledelse, jf. bekendtgørelse om diplomuddannelsen i ledelse, i forholdet 1:1. Med bekendtgørelsesudkastet vil denne 1:1 meritordning ikke gælde fuldt ud, og kan indebære risiko for en yderligere skævridding i forhold til ønsket hos brugerne om at bruge DOL-tilbuddet udbudt af private udbydere.

Endeligt henledte rådet opmærksomheden på FTF's selvstændige høringssvar.

- Udkast til bekendtgørelse om kvalitetssikring af erhvervsrettet videregående uddannelse samt udkast til ændring af bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.:

Høringssvaret blev afgivet i enighed.

Rådet fandt det positivt, at det fremadrettet kan sikres, at kvalitetssikringsreglerne er ensartede for alle udbud af erhvervsrettede videregående uddannelser, uanset type. Bekendtgørelsen skal sikre, at såvel interne som eksterne interessenter inddrages i kvalitetssikringen.

Rådet foreslog, at der sker en præcisering af § 1, stk. 2, 3. linje således, at ”dimittender” ændres til ”dimittender/dimittendorganisationer”.

Rådet anerkendte samtidig behovene for, at institutionernes interne sikring af udbuddenes relevans og kvalitet er i overensstemmelse med de krav, der stilles i den eksterne kvalitetssikring (akkrediteringen) samt at nye udbudssteder vurderes efter samme målestok som nye udbud.

Rådet opfordrede Undervisningsministeriet til i dialog med institutionerne at styrke en udvikling af kvalitetssikringsprocedurer, der tilgodeser ønsket om sammenlignelige og gennemskuelige kvalitetsparametre på tværs af uddannelsesinstitutionerne.

Rådet så imidlertid gerne, at der i lovgivningen angives mere tydelige og klare intentioner i forhold til regulering af

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

området med hensyn til at sikre uddannelsesforsyning, regionalt og på landsplan, således at der i lighed med uddannelsesakkrediteringerne også er mulighed for at vurdere udbudsakkrediteringer ud fra overordnede uddannelsespolitiske og ressourcemæssige betragtninger.

- Udkast til bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Høringssvaret blev afgivet i enighed og indeholdt følgende elementer:

Dispensationsmuligheder

Med udkastet til ny adgangs bekendtgørelse indføres nye dispensationsmuligheder, hvor institutionen, hvis der foreligger ”usædvanlige forhold”, kan fravige egne fastsatte regler. Det er ikke nærmere præciseret, hvad ”usædvanlige forhold” kan betyde. Adgangsbestemmelser til en uddannelse bør være så gennemskuelige som overhovedet muligt bl.a. for at sikre en klar vejledning af ansøgere, der ikke umiddelbart opfylder hovedbetingelserne for optag på en given uddannelse. Det foreslås derfor, at der sker en præcisering af begrebet ”usædvanlige forhold”, såvel i forhold til den generelle bestemmelse i § 5, stk. 3 som under de enkelte bestemmelser om kvoterne f.eks. i § 16, stk. 4.

Specifikke bemærkninger til adgangskrav

Om adgang til professionsbachelor i Ernæring og sundhed på baggrund af en erhvervsuddannelse foreslås, at ernæringsassistent (trin 2) indføres som adgangsgivende. Der må være tale om en forglemmelse, når uddannelsen ikke indgår i udkastet, set i forhold til de erhvervsuddannelser der i øvrigt er oplyst.

I bekendtgørelsesudkastet kræves det i § 11, stk. 1, at ansøgere til en uddannelse udbudt på engelsk skal dokumentere kundskaber i engelsk svarende til B-niveau. Dog kan institutionen beslutte, at ansøger skal bestå en særlig prøve, hvis vedkommende ikke har B-niveauet. Til uddannelsen Bachelor of Global Nutrition and Health er det specifikke adgangskrav i dag engelsk på C-niveau. Der bør være konse-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

kvens i kravene og det foreslås derfor, at niveauet for den engelsksprogede uddannelse bliver B-niveau i engelsk.

Ansøgningsfrist til selvstændige overbygningsuddannelser

Ifølge udkastet skal ansøgning om optagelse på en professionsbacheloruddannelse, der er tilrettelagt som en selvstændig overbygningsuddannelse, ske direkte til uddannelsesinstitutionen ”med ansøgningsfrist den 5. juli kl. 12.00”. Ansøgningsfristen skønnes at være problematisk på de overbygningsuddannelser, hvor der gennemføres en optagelsesprøve i forbindelse med optag på uddannelsen. Det gælder fx overbygningsuddannelsen i Design og Business – her har man fx hidtil haft ansøgningsfrist den 15. marts med efterfølgende optagelsesprøve i april (eller juni for de der ikke kunne i april). Rykkes datoen frem til 5. juli, er det vurderingen, at uddannelsesinstitutionerne ikke kan nå gennem alle de nødvendige procedurer i forbindelse med optaget. Desuden må det forventes, at mange af ansøgerne vil være på ferie i juli og derfor ikke kan deltage i en prøve, hvilket vil være et stort problem, da det kan betyde, at mange gode ansøgere mistes.

Optagelsesprøven er en vigtig del af visiteringen på en række af de selvstændige overbygningsuddannelser, og at uddannelsesinstitutionernes hidtidige procedure giver mange fordele. Det foreslås derfor, at datoen for ansøgningsfristen ændres fra 5. juli til 15. marts for de uddannelser, hvor der skal gennemføres en optagelsesprøve (ligesom det er tilfældet for de fulde professionsbacheloruddannelser, jf. § 25).

Realkompetencevurdering

Rådet fandt det også positivt, at der i kapitel 2, § 8 tilstræbes en større klarhed om realkompetencebegreberne, så uklarheder ikke hæmmer udbredelsen af muligheden for anerkendelse af realkompetencer på hverken voksen- og efteruddannelsesområdet eller området for videregående uddannelser.

Muligheden for individuel kompetencevurdering er vigtig for at nå målet om at få flere til at tage en videregående uddannelse. Det er også derfor afgørende, at der er større åbenhed og fleksibilitet i forhold til optagelse på uddannelserne. Det bør være muligt at videreuddanne sig, hvis man

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

har kompetencerne til det, uanset om man har erhvervet kompetencerne gennem det offentlige uddannelsessystem eller på anden vis.

Harmonisering

Endeligt fandt rådet det positivt, at Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet samarbejder om at harmonisere de to ministeriers adgangsbekendtgørelser. Rådet opfordrer til, at der fremover tilstræbes en yderligere harmonisering af bekendtgørelserne samt på andre relevante områder.

Det er rådets håb, at øget harmonisering kan bidrage til en øget gensidig anerkendelse mellem uddannelserne samt bedre sammenhænge og overgange mellem uddannelser generelt.

Harmoniseringen af sprog og struktur fungerer generelt godt, dog kunne bilaget om adgangskrav med fordel opstilles skematisk som i bilaget til Videnskabsministeriets bekendtgørelse, der virker mere overskuelig.

2.2.3 Rådets anbefalinger i 2010

For at kunne styrke og målrette sin rådgivning udpegede rådet i sin beretning for 2009 i alt tre strategiområder som omdrejningspunkt for sine drøftelser og anbefalinger til undervisningsministeren i perioden marts 2010 til og med februar 2011:

- 1) Søgningen til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne – vejen ind og sammenhængen i de videregående uddannelser
- 2) Praksisnære uddannelser – samspillet mellem teori og praksis
- 3) Udviklingsbegrebet – dokumentation og anerkendelse

Rådet har i perioden afgivet konkrete anbefalinger til undervisningsministeren på disse tre områder.

Det er rådets hensigt i hver beretning at redegøre for, hvordan rådet har arbejdet med strategiområderne, herunder de anbefalinger, rådet har som mål at afgive på de enkelte strategiområder.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Strategiområde 1 Søgningen til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne – vejen ind og sammenhængen i de videregående uddannelser

Optagelsestallene for de videregående uddannelser har sat rekord i 2010. I alt 28.283 studerende modtog i slutningen af juli 2010 besked om, at de var optaget på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse. Det svarer til en stigning på 11 procent i forhold til 2009. Både erhvervsakademier og professionshøjskoler har i år optaget flere end nogensinde før på deres uddannelser.

Det er en positiv udvikling set i forhold til de senere år, hvor søgningen til de videregående uddannelser har været faldende.

Den positive udvikling er sket på en række uddannelser, der ellers har været præget af en endog meget lav søgning i de seneste år – en udfordring, der navnlig gælder en række af de uddannelser, som retter sig mod det offentlige arbejdsmarked. Det er derfor nødvendigt med en fortsat indsats for at tiltrække flere studerende.

Vejnen ind

Unge skal motiveres og inspireres til at påbegynde en erhvervsakademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse.

Derfor er det også afgørende, at der sættes øget fokus på vejen fra ungdomsuddannelserne til det videregående uddannelsesniveau.

Samtidig skal fokus på fastholdelsen af de studerende i uddannelserne fastholdes og styrkes.

Sammenhængen i de videregående uddannelser

Sammenhængen i de videregående uddannelser – såvel horisontalt som vertikalt – udgør en central udfordring.

Der må derfor sættes øget fokus på at skabe yderligere og forbedret sammenhæng i uddannelsessystemet med henblik på at øge de videregående uddannelsers overskuelighed, sammenhæng og attraktivitet.

Sikringen af Danmarks konkurrencedygtighed og velfærd gennem strategisk anvendelse af uddannelse og kompetenceudvikling er en aktuel og omfangsrig udfordring. Set i lyset heraf er det afgørende at se på behovet for at understøtte mobilitet og sammenhæng i uddannelsessystemet under ét.

Anbefalinger

Fastholdelse af de studerende – fokus på frafald og vejledning ved omvalg

Et fortsat fokus på fastholdelse af de studerende på uddannelserne er helt centralt. Men det er samtidig også afgørende, at der sættes øget fokus på de studerende, som falder fra på de videregående uddannelser.

Udviklingen i søgningen til de tekniske erhvervsakademiuddannelser har ikke fulgt den samme positive tendens, som generelt gør sig gældende for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Baggrunden for den vigende søgning til uddannelserne kan sandsynligvis findes i flere forhold. Der er derfor behov for at afdække årsagerne til den vigende søgning og se på, hvilke initiativer der kan iværksættes for at tiltrække flere studerende til disse uddannelser.

Fokus på frafald

Det øgede optag på uddannelserne vil alt andet lige øge frafaldsprocenten. Uddannelsesinstitutionernes indsats for vejledning af ansøgere ved optagelse og tydeliggørelse af krav og forventninger efter studiestart må derfor stå som centrale initiativer i indsatsen for en øget gennemførelse.

Der er allerede iværksat en lang række initiativer for at understøtte en øget gennemførelse på erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Mange uddannelsesinstitutioner arbejder målrettet med indsatser på området ligesom *National strategi for velfærdsuddannelser*² indeholder mange gode initiativforslag på området.

Indsatsen for frafaldsbekæmpelse og øget gennemførelse har en fremtrædende plads i erhvervsakademierne og professionshøjskolernes udviklingskontrakter for 2008 til og

² National strategi for velfærdsuddannelserne, FTF, Danske Regioner, KL og Professionshøjskolernes Rektorkollegium, april 2009.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

med 2009 samt for de kommende tre år. De afsatte globaliseringsmidler til indsatsen for 2010 til og med 2012 er omsat i konkrete resultatkrav og milepæle.

Rådet anbefaler, at der sættes øget fokus på, hvilke af de iværksatte initiativer, der virker, så de gode erfaringer kan overføres til andre uddannelsesinstitutioner. Samtidig anbefaler rådet, at der sættes øget fokus på, i hvilket omfang uddannelsesinstitutionerne arbejder med indsatsen.

Bedre muligheder ved omvalg

Det er rådets overbevisning, at frafaldne studerende udgør en helt særlig problemstilling. Det bør overvejes, hvordan der hurtigt kan meriteres ind i andre uddannelser for frafaldne studerende, og hvordan der kan sikres nye veje for frafaldne med maksimale meritmuligheder. I 2006 havde fx 17 procent af de fuldførte lærere haft forudgående aktivitet på en bachelor- eller kandidatuddannelse.

Man bør derfor se på mulighederne for at frafaldne studerende hurtigt kan komme i gang med en anden videregående uddannelse med maksimale meritmuligheder for at sikre unødigt spild af de studerendes tid og samfundets ressourcer. Rådet anbefaler derfor, at der skal øget fokus på hurtig og god vejledning af de studerende ved omvalg af uddannelse.

Et omvalg af videregående uddannelse skal understøttes og en eventuel nødvendig supplerings bør være beskrevet klart og tydeligt for de studerende. Omkostningerne ved et omvalg skal kort sagt minimeres. Uddannelsesinstitutionernes mønster i at give merit ved omvalg af videregående uddannelse bør derfor analyseres nærmere.

Sammenhængen i de videregående uddannelser

Rådet har i forbindelse med drøftelserne af sammenhænge i de videregående uddannelser kastet et nærmere blik på videreuddannelsesmulighederne på universiteterne for færdiguddannede fra erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Rådet har også set på eksempler på overgangsbarrierer samt gode overgangspraksisser.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er selvstændige uddannelser med et direkte erhvervs- og professions sigte, men samtidig er det vigtigt, at de færdiguddannede får mulighed for fortsat erhvervs- og professionsmæssig udvikling. Personer med professionsbacheloruddannelser skal primært uddanne sig inden for deres profession, så tidligere erhvervet kompetence kommer professionen til gode.

Af lovbemærkningerne fremgår det, at det derfor er målsætningen, at der skabes videreuddannelsesmuligheder gennem videreuddannelsessystemet for voksne, og at der også skabes adgang til universiteternes kandidatuddannelser for de professionsbachelorere, som har ønske om og behov for kompetence på kandidatniveau.

De høje ansøgertal til de videregående uddannelser i juli 2010 viser, at de unge har fulgt anbefalingerne om at påbegynde en videregående uddannelse. Det er på mange måder glædeligt og det er derfor også nødvendigt at se på, om der samtidig er sikret et attraktivt videregående uddannelsessystem med smidige overgange og indgange.

Det er rådets generelle indtryk, at der er gode og tydelige overgangsmuligheder inden for de pædagogiske, merkantile og tekniske videregående uddannelsesområder. Rådet kan samtidig konstateres væsentlige barrierer for overgang på andre uddannelsesområder bl.a. indenfor sundhedsuddannelsernes område.

Samtidig er det dog også rådets indtryk, at en lang række overgange fra erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser til universiteternes uddannelser er baseret på konkrete aftaler mellem uddannelsesinstitutionerne. Sådanne aftaler er gode, men bilaterale eller lokale aftaler skaber ikke den nødvendige gennemsigtighed om overgangsmuligheder for de studerende.

Overgangsmulighederne på de tekniske og merkantile videregående uddannelser er generelt gode, fx gennem de nye overbygningsuddannelser fra erhvervsakademiuddannelser til professionsbachelorniveau. De foreløbige ansøgertal for 2010 viser, at overbygningsuddannelserne har stor tiltrækning – cirka 1.500 unge har indtil videre søgt om optagelse

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

på overbygningsuddannelserne i 2010. Det er 50 procent flere end i 2009, hvor uddannelserne blev udbudt for første gang.

Men det er fortsat nødvendigt at se mere på fleksibiliteten på tværs af uddannelsessystemet ved uddannelseskift. Det gælder derfor også meritmuligheder og adgangsveje til universitetsuddannelserne. I Danmark er de videregående uddannelser delt mellem to ressortministerier og det fremføres ofte som begrundelse for de manglende overgangsmuligheder. Rådets ønske er at bidrage til konstruktive forslag for bedre overgangsmuligheder.

Rådet finder det afgørende, at man som ung tydeligt kan se perspektiverne i mulighederne for at videreudanne sig – mange unge er nervøse for at ende i en blindgyde, når de vælger uddannelse. Der skal derfor skabes bedre overgange i det videregående uddannelsessystem. Det skal være muligt at følge et uddannelsesspor og derfor er det nødvendigt med mere fleksibilitet og gennemsigtighed i det videregående uddannelsessystem.

Overgangsmulighederne og adgangskravene i det videregående uddannelsessystem skal være klare og tydelige, og det skal fremstå klart, hvilke betingelser der gælder, når der kræves supplerende forud for optagelse på fx en kandidatuddannelse. Ved screeningen af nye uddannelsesforslag er der ofte ikke sammenhæng mellem adgangsgivende uddannelse og videreuddannelse. En øget sikring af gennemsigtighed og systematisering af overgange mellem uddannelserne kunne derfor fx ske i forbindelse med akkreditering af nye uddannelser med krav om beskrivelse af sammenhænge og adgange til andre uddannelser.

Det er vigtigt, at så mange unge som muligt går den rigtige vej i uddannelsessystemet – det er billigst for alle. Derfor skal alle uddannelser også lede frem mod beskæftigelse i specifikke veldefinerede erhvervs- eller jobfunktioner, så alle uddannelser har en selvstændig berettigelse på arbejdsmarkedet.

Men det er samtidig vigtigt, at der er bedre muligheder for overgange i uddannelsessystemet. Men man kan spørge, om der gives tilstrækkelig merit, og om der er tilstrækkeligt go-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

de afstigningsmuligheder med gode beskæftigelsesmuligheder. Disse muligheder skal kommunikeres til de studerende i sammenhæng med tydelig kommunikation om videreuddannelsesmuligheder. Ingeniøruddannelserne er et godt eksempel på et uddannelsesområde, hvor der er defineret præcise adgangskrav for de, som søger optagelse på en ingeniøruddannelse, fx håndværksuddannede.

Der er derfor behov for, at der etableres konkrete og tydelige rammer for suppleringsuddannelser. Bilaterale eller lokale aftaler er ikke tilstrækkelige i et langsigtet perspektiv. Elementer som standardmeritter, suppleringsuddannelser og brobygningsmuligheder mv. bør derfor indtænkes.

Det er rådets ønske at bidrage med forslag til en fortsat styrkelse af indsatsen mod frafald på erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne samt at medvirke til at fastholde fokus på bedre overgangsmuligheder i det videregående uddannelsessystem.

Rådet anbefaler derfor følgende fire indsatser:

- Årsagerne til den vigende søgning til de tekniske erhvervsakademiuddannelser afdækkes og der bør ses på, hvilke initiativer der kan iværksættes for at tiltrække flere studerende til disse uddannelser.
- Der sættes øget fokus på, i hvilket omfang uddannelsesinstitutionerne arbejder med indsatsen for at reducere frafaldet på uddannelserne.
- Der sættes øget fokus på hurtig og god vejledning af de studerende ved omvalg af uddannelse.
- Overgange i det videregående uddannelsessystem skal være smidige og gennemsigtige. Der er derfor behov for, at der etableres konkrete og tydelige rammer herfor. Bilaterale eller lokale aftaler er ikke tilstrækkelige i et langsigtet perspektiv. Elementer som standardmeritter, suppleringsuddannelser og brobygningsmuligheder mv. bør derfor indtænkes, hvor det er relevant.

Rådet ser frem til nøje at følge uddannelsesinstitutionernes indsats mod frafald, herunder også hvordan uddannelsesinstitutionerne med de studerendes aktive bidrag kan imødegå udfordringen. Rådet vil således opfordre til, at uddannelses-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

institutionerne i højere grad dokumenterer indsats og resultater af indsatsen. På det grundlag ser rådet frem til at bidrage i det videre arbejde med en fortsat styrkelse af indsatsen mod frafald på erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne og bedre overgangsmuligheder i det videregående uddannelsessystem.

Strategiområde 2 Praksisnære uddannelser – samspillet mellem teori og praksis

Fra 2009 er der indført obligatorisk praktik i samtlige erhvervsakademiuddannelser. Den obligatoriske praktik gælder derfor nu alle videregående uddannelser på Undervisningsministeriets område.

Uddannelsernes særlige profil er således kombinationen af teori og praktik. Erfaringerne fra professionsbacheloruddannelserne har vist, at sammenhængen og samspillet mellem teori og praksis, herunder relationen mellem teorien og praktikken, er en udfordring, og at en manglende sammenhæng ofte kan være årsag til frafald.

Udfordringen i at skabe større sammenhæng mellem teori og praksis er mere udtalt i nogle uddannelser end i andre. Hertil kommer, at erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne spænder over et bredt fagligt felt. Den store spændvidde mellem uddannelsernes faglighed, karakter og arbejdsområder kommer til udtryk i den diversitet, der eksisterer mellem uddannelserne. Det gælder for professionsbacheloruddannelserne således også i forhold til praktikkens længde, deltagelsespligt, finansiering, bestemmelser om praktikpladser og om ansvar og tilsyn i forhold til praktikken, herunder praktikvejledere.

Der er fortsat brug for at sætte fokus på samspillet mellem teori og praksis i erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne, herunder også elementer om praktikkens kvalitet i relation til akkreditering samt underviserens kendskab til praksis og praktikvejledernes kendskab til den nyeste teoretiske viden.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Anbefaling

Samspillet mellem teori og praksis er en kendt problemstilling, og behovet for at skabe bedre rammer for sammenhæng mellem teori og praksis er stort.

Undervisningsministeriet har haft meget fokus på samspillet mellem teori og praksis gennem analyser, konferencer og publikationer og senest i uddannelsesinstitutionernes udviklingskontrakter for 2010 til og med 2012.

Afsættet for rådets anbefaling er at bidrage yderligere til dette fokus. Generelt er det indtrykket, at der foregår rigtig meget godt i sektoren. De gode eksempler skal derfor spredes og bidrage til øget fokus på fortsat udvikling på feltet.

Rådet vil derfor opfordre til, at Undervisningsministeriet igangsætter et udvalgsarbejde, der har til formål at udvikle konkrete forslag til, hvordan samspillet mellem teori og praksis kan styrkes.

Et sådant udvalgsarbejde skal sætte fokus på forskellige dimensioner af teori-praksis-relationen i uddannelserne, fx læringsmekanismer der forbinder teori og praksis, muligheder for bench marking samt en belysning af initiativer og strategier for, hvordan sammenhængen mellem teori og praksis kan forbedres.

Udvalgsarbejdet skal resultere i et debatoplæg eller en erfaringsopsamling med antologi-præg med gode eksempler. Arbejdet skal tage afsæt i fællestrækkene blandt uddannelserne i sektoren, men perspektivet på forskellighederne i uddannelserne imellem skal fastholdes og der skal være respekt for det områdespecifikke.

Udvalget skal fortrinsvis sammensættes af eksperter, professioner og aftagere med stor viden fra praksisfeltet og med et tæt og nært kendskab til praksisrelationen.

Strategiområde 3 Udviklingsbegrebet – dokumentation og anerkendelse

Anerkendelse og dokumentation af uddannelsesinstitutionernes udviklingsarbejde og videngrundlag er en væsentlig udfordring. Det er baggrunden for, at rådet i forlængelse af

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

sit arbejde i 2009 valgte at sætte yderligere fokus på temaet i 2010.

Med de nylige uddannelses- og institutionsreformer som afsæt står den praksisnære videregående uddannelsessektor over for markante udfordringer.

Mangel på arbejdskraft og generelt øget kompleksitet i opgaveløsningen på arbejdsmarkedet stiller krav til både antallet af færdiguddannede og indholdet i de praksisnære videregående uddannelser. Flere skal altså gennemføre en videregående uddannelse, og uddannelserne skal være af høj faglig kvalitet.

Samtidig skal uddannelsernes potentialer for at bidrage til løsningen af samfundsmæssige problemstillinger i højere grad udnyttes. Det gælder for eksempel i forhold til udvikling og implementering af arbejdskraftbesparende teknologier.

Set i lyset af disse udfordringer er det afgørende, at der fortsat arbejdes på mange fronter med at styrke uddannelsers og institutioners *udviklingsbaseret*. Der produceres hver dag megen viden i både den private og den offentlige sektor, som har sit udspring i evidensbaseret og dokumenteret viden.

Det gælder produktudvikling, mere effektiv organisering af opgaveløsning og arbejdsgange, nye behandlingsformer og diagnostiske muligheder inden for sundhedssektoren, elementer af brugerdreven innovation og mange andre former for ny viden.

Denne nye viden kan i løbet af kort tid blive normsættende inden for det enkelte område, og nye kompetencebehov opstår. Samtidig forskes der i områder, som er relevante for både uddannelsessektoren og uddannelserne.

Det er afgørende, at al denne viden inddrages i undervisningen og formidles ind i uddannelserne. Samarbejdet med forskningsmiljøerne og erhvervet er derfor en primær katalysator herfor. Og underviserne skal forpligtes til at anvende den nyeste viden i undervisningen, så den kommer de studerende i uddannelsen til gavn.

Anerkendelse og dokumentation

Uddannelsesinstitutionernes *udviklingsfunktion* er et afgørende middel til at kvalitetsudvikle uddannelserne. Udviklingsfunktionen er med til at øge uddannelsernes attraktivitet og bidrager samtidig til kvalitetsudvikling samt til at understøtte vidensudvikling og formidling i den private og offentlige sektor.

Ambitionen om uddannelsernes vidensgrundlag er i lovgivningen udtrykt ved udviklingsbaseret, som skal imødekomme behovet for at skabe sammenhæng mellem de tre elementer: Uddannelse, praksis og forskning³. Udfordringen er at håndtere vidensdelingen i treklangen mellem forskningssektoren, uddannelserne og virksomhederne, såvel private som offentlige.

Forudsætningen for at kunne bringe treklangen i spil er en prioriteret indsats, der styrker relationen mellem såvel uddannelserne og praksis i virksomheder og professioner som relationen mellem uddannelserne og forskningen. Professionshøjskolerne og ingeniørhøjskolerne har af globaliseringspuljen til forskning og udvikling fået 65 millioner kroner årligt fra 2010 til og med 2012. Midlerne skal anvendes til konsolidering af produktion af viden i professionsbacheloruddannelserne.

En vigtig forudsætning for, at videnstrekanten faktisk kan "komme i spil", er, at der foretages relevant og tilstrækkelig forskning inden for uddannelsernes professions- og arbejdsfelter. Der er imidlertid ikke i dag et overblik over omfanget af denne type forskning.

Anerkendelse af den praksisnære videregående uddannelsessektor i forhold til den forskningsbaserede universitetssektor har længe været et tema på det mere overordnede niveau. En undersøgelse fra efteråret 2009⁴ viser, at især de små og mellemstore danske virksomheder har behov for at hente ny viden fra andre steder end de etablerede forskningsmiljøer ved universiteterne. Kun to procent af de danske virksomheder henter viden til innovation fra universiteternes forskningsmiljøer.

³ Jf. *Frascati-manualen* (OECD, 2002).

⁴ *Dansk Erhvervsforskningsakademi (DEA, oktober 2009)*.

Hvordan sikres en accept af, at udviklingsbaseret er lige så afgørende for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, som forskningsbaseret er for universitetsuddannelser? Er en fortsat udviklingsindsats med fokus på både de gode eksempler og de konkrete effekter for uddannelser og omverden i øvrigt vejen frem? Eller skal der tænkes i helt andre baner for at tydeliggøre, at udviklingsbaseret er en forudsætning for uddannelsers kvalitet og for, at det særlige vidensgrundlag kan høste øget anerkendelse?

Forsøgene på at dokumentere de praksisnære videregående uddannelsesinstitutioners udviklingsindsats og -arbejde har været mange. Det seneste eksempel er evalueringen af globaliseringsinitiativerne i perioden fra 2006 til og med 2009, hvor målet var at levere dokumentation for opnåede resultater og effekter. Udfordringen består med andre ord i at dokumentere, hvordan ny viden produceres, og hvordan ny viden omsættes til konkrete resultater i professioner og erhverv samt i uddannelserne.

Dokumentation og kvalitetssikring af viden synes væsentlig i forhold til at sikre formidling af "viden, der virker". Formidling af anvendelsesorienteret viden er en nøgleopgave for uddannelsesinstitutionerne, blandt andet som del af videnscenterfunktionen. Formidlingen af resultater fra udviklingsarbejder sker typisk gennem konferencer, artikler, netværk og lignende, men det altafgørende er, at denne viden formidles gennem uddannelse og derved udmøntes i praksis gennem professionsudøvelse. Vidensformidlingen skal således kvalitetsudvikle uddannelserne, hvor en evaluering af videnscenterpuljen i 2009 pegede på et uudnyttet potentiale.

Et væsentligt element i udviklingsbegrebet og treklangen mellem uddannelse, praksis og forskning er også uddannelsens strukturelle rammer, understøttelse af kvalitetssikring og -udvikling samt regionalitet og attraktivitet

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Anbefalinger

Udvikling af videngrundlaget

Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne udgør et væsentligt bidrag i indsatsen for at hæve uddannelsesniveaut i Danmark. Et højere uddannelsesniveau er afgørende for Danmarks position i den globale konkurrence.

Uddannelsernes udviklingsbaserings og uddannelsesinstitutionernes udviklingsfunktion skal sikre en stærk sammenhæng mellem praksis uddannelse og udvikling af ny og relevant viden. Denne videntrekant har stor samfundsmæssig nytte.

Nogle af uddannelserne har en direkte relation til det private arbejdsmarked, herunder særligt små- og mellemstore virksomheder inden for vækstbrancher med konkrete samarbejder om udviklingsprojekter.

Inden for den offentlige sektor bidrager uddannelserne til såvel udvikling af velfærdsopgaverne som til vækst gennem samarbejde om udviklingen af viden og kompetencer, der også anvendes af private virksomheder i forbindelse med produktudvikling, fx i forhold til udviklingen af arbejdskraftbesparende teknologier mv.

Udviklingsfunktionen på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne skal være et redskab til konstant at udvikle både uddannelser og praksisfeltet gennem et tæt samspil med ny viden, praksis og aftagere. Inddragelse af de studerende heri er afgørende, fx i forbindelse med udarbejdelse af afgang- og bachelorprojekter.

Innovation genereres i konkurrence, i samspil og i proces med andre videnkilder. Netop den proces skal erhvervsakademierne og professionshøjskolerne markere sig stærkt i.

- Der skal ske en prioriteret indsats for at understøtte treklangen mellem forskningen, uddannelserne og virksomhederne, såvel private som offentlige.

- Indsatsen skal styrke relationen mellem uddannelserne og praksis i virksomheder og professioner og relationen mellem uddannelserne og forskningen.

Videnbegrebet - funktion og dokumentation

Ny viden skal beskrives, dokumenteres og formidles. Herigennem kan resultater og effekter af ny viden også i højere grad påvises. Der er imidlertid en udfordring forbundet hermed, idet der mangler tilstrækkelige, formelle rammer for bl.a. kvalitetssikring af ny viden, og fordi samarbejdet mellem universiteternes forskning og professionshøjskole og erhvervsakademiers videnudvikling i dag endnu ikke er tilstrækkeligt. Gode eksempler på ny viden, der udvikles i samarbejde, findes, men bør øges⁵.

Den afgørende udfordring er derfor, hvordan den udviklingsbaserede videnproduktion og nytteværdien heraf kan dokumenteres.

Det er rådets opfattelse, at anerkendelsen af det særlige videnbegreb, der anvendes i lovgivningen om de praksisnære videregående uddannelser, ikke er tilstrækkelig. En af de primære årsager er, at beskrivelsen af uddannelsernes særlige videnbegreb er vag og uklar og savner sidestykke i de lande, Danmark almindeligvis sammenligner sig med. Sektoren har et positivt ansvar for at klargøre og præcisere uddannelsernes udviklingsbaseret og herigennem tydeliggøre, at den viden, sektoren genererer, er nyttig og efterspurgt.

Hertil kommer udfordringen i at dokumentere ny viden og omsætte den til konkrete resultater i professioner, erhverv og i uddannelserne. Det er en udfordring at udvikle, beskrive og anerkende kvalitetssikringsmekanismer og -systemer, som er relevante og tilstrækkelige til at sikre validitet og respekt for den viden, der tilvejebringes. Denne udfordring gælder, uanset om der er tale om forskningsviden, anvendt forskning eller udviklingsbaseret viden. En relevant kvalitetssikring afhænger af det konkrete vidensfelt og ikke af den institutionsform, hvori viden er udviklet.

⁵ Fx ”10 gode eksempler på udvikling af ny viden til gavn for borgere og uddannelser”, oktober 2010. Udgivet i fællesskab af KL, FTF, Professionshøjskolelegium og Danske Regioner.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Der bør derfor udvikles klare dokumentationsformer, der kan anvendes til at dokumentere og kvalitetssikre den videnudvikling, der sker på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne.

Det er en meget vigtig opgave for erhvervsakademierne og professionshøjskolerne at identificere, bearbejde og registrere ny og relevant viden. Én af kilderne kan være forskningen, men også her vil en væsentlig opgave være at bearbejde viden og indpasse den i uddannelser, efteruddannelser og anden videnformidling til aftagerne. En anden afgørende kilde er professionerne, det vil sige private og offentlige virksomheder, deres kunder og underleverandører mv.

Det er derfor af afgørende betydning, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne definerer sin "egen vej" i forhold til universiteterne og dermed udvikler et videnbegreb i tæt sammenhæng med sektorens særlige rolle og aftagernes behov.

Netop i denne sammenhæng bliver kvalitetsbegrebet væsentligt – det bliver afgørende for validiteten af den formidlede viden, at uddannelsesinstitutionerne har kompetencerne til at vurdere evidens, anvendte metoder osv.

Rådets videre drøftelser af konkrete anbefalinger

Ovenstående sonderinger over videngrundlaget og videnbegrebet er som udgangspunkt ikke udtryk for rådets besluttede grundlag, men skal medvirke til at sikre et afsæt for rådets videre drøftelser af konkrete anbefalinger på området.

Med henblik på en klargøring af rådets videre drøftelser af konkrete anbefalinger vedrørende uddannelsernes videngrundlag anbefales derfor følgende:

- Videnbegrebet skal klargøres og defineres tydeligt med afsæt i det mål, at uddannelserne har et dobbelte sigte – praksisfeltet og videreuddannelsesmuligheder.
- Klare dokumentationsformer skal vise, hvordan erhvervsakademierne og professionshøjskolerne gene-

rerer ny viden og nytteværdien heraf for uddannelserne og de erhverv, de samarbejder med.

- Der bør igangsættes en dokumentation af:
 - hvilken viden, der udvikles i regi af erhvervsakademier og professionshøjskoler, og i hvilken udstrækning, der udvikles *tilsvarende viden* i regi af universiteter og andre forskningsmiljøer samt hvordan den viden, der udvikles i regi af erhvervsakademier og professionshøjskoler, kvalitetssikres
 - om der er forskel på, hvordan videnbaseringen bedst udfoldes i forhold til de forskellige erhverv og professioner
 - dokumentationen kan med fordel tage afsæt i allerede gennemførte analyser og kortlægninger, men hvor dette ikke er muligt bør dokumentationen angive, hvilke analyser mv. der yderligere bør gennemføres.

Del II - Uddannelserne

3. Udviklingen på erhvervsakademiud- dannelserne og professionsbachelorud- dannelserne – statistisk overblik

3.1 Optag

Erhvervsakademiuddannelserne har samlet set oplevet en stigning i optaget af studerende over de sidste 5 år. Tabel 1.1 viser optaget på de to største erhvervsakademiuddannelser samt det totale optag

Tabel 1.1 Optag på erhvervsakademiuddannelserne 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Finansøkonom	947	1.038	988	1.045	1.070	1.217
Markedsføringsøkonom	1.378	1.309	1.344	1.422	1.599	1.873
Total*	5.885	6.210	6.423	6.689	7.713	8.594

*Samlet optag, jf. KOT

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT), konsoliderede tal, oktober 2010.

Professionsbacheloruddannelserne har ligesom erhvervsakademiuddannelserne oplevet en samlet stigning i optaget af studerende over de sidste 5 år. I tabel 1.2 er udover det totale optag vist udviklingen inden for tre forskellige professionsbacheloruddannelser. Sygeplejerskeuddannelsen og socialrådgiveruddannelsen har som de fleste andre stort set oplevet en stigning i optaget over hele perioden, hvorimod fx uddannelsen til folkeskolelærer har oplevet et faldende optag med en stigning igen sidst i perioden.

Tabel 1.2 Optag på professionsbacheloruddannelserne 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sygeplejerske	2.745	2.732	2.750	2.182	3.043	3.129
Socialrådgiver	1.034	1.097	1.116	1.111	1.330	1.403
Folkeskolelærer	3.589	3.479	2.960	2.504	3.200	3.471
Total*	17.078	17.686	16.666	14.941	18.870	20.605

*Samlet optag, jf. KOT

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT), konsoliderede tal, oktober 2010

3.2 Adgangsgrundlag

Tilgangen til erhvervsakademiuddannelserne sker på forskellig uddannelsesmæssig baggrund. Godt halvdelen af de studerende, der tilgår en erhvervsakademiuddannelse, har en gymnasial uddannelse som højest fuldførte uddannelse. De tilgående studerendes uddannelsesmæssige profil varierer dog alt efter erhvervsakademiuddannelsens særlige karakteristika og adgangskrav. I tabel 2.1 er udover den totale tilgang vist tilgangen på installatøruddannelsen og på finansøkonomuddannelsen, hvor størstedelen af de tilgående studerende har henholdsvis en erhvervsuddannelse og gymnasial uddannelse som den højest fuldførte uddannelse.

Tabel 2.1 Tilgang til erhvervsakademiuddannelserne i 2009 fordelt på foregående højest fuldførte uddannelse i pct.

	Uoplyst/ Ukendt	Grund- Skole	GYM	EUD	KVU	MVU	LVU	Total
Installatør	2%	4%	0%	90%	1%	1%	0%	100%
Finansøkonom	6%	3%	82%	7%	2%	1%	0%	100%
Total	24%	4%	51%	17%	2%	2%	0%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvorfor der ikke summeres til 100 procent.

De fleste tilgående studerende på professionsbacheloruddannelser har en gymnasial uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Dette gælder for størstedelen professionsbacheloruddannelserne og skal ses i lyset af adgangskravene, der typisk indebærer en gennemført gymnasial uddannelse. Undtagelsen er bygningskonstruktøruddannelsen, som vist i tabel 2.2.

Tabel 2.2 Tilgang til professionsbacheloruddannelserne i 2009 fordelt på foregående højest fuldførte uddannelse i pct.

	Uoplyst/ Ukendt	Grund- Skole	GYM	EUD	KVU	MVU	LVU	Total
Bygningskonstruktør	35%	3%	17%	42%	2%	1%	0%	100%
Total	9%	7%	59%	15%	7%	3%	0%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse. Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvorfor der ikke summeres til 100 procent.

3.3 Fuldførelsesprocenter

Fuldførelsesprocenten på erhvervsakademiuddannelser er steget væsentligt i perioden 2005-2009, selvom enkelte erhvervsakademiuddannelser stadig har en fuldførelsesprocent på under halvdelen af de studerende som vist i tabel 3.1. Fuldførelsesprocenten for de senere år er dog modelberegnete estimater og derfor ikke nødvendigvis udtryk for den faktiske fuldførelsesprocent.

Tabel 3.1 Fuldførelsesprocent på erhvervsakademiuddannelser i perioden 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Handelsøkonom	49 %	58 %	44 %	50 %	46 %
Total	67 %	68 %	69 %	72 %	76 %

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse

Fuldførelsesprocenten på professionsbacheloruddannelser er stort set uændret i perioden 2005-2009. De fleste professionsbacheloruddannelser har en fuldførelsesprocent tæt på gennemsnittet, hvorimod folkeskolelæreruddannelsen stadig har en markant lavere fuldførelsesprocent som vist i tabel 3.2. Som ved erhvervsakademiuddannelserne er fuldførelsesprocenten for de senere år dog modelberegnete estimater og derfor ikke nødvendigvis udtryk for den faktiske fuldførelsesprocent.

Tabel 3.2 Fuldførelsesprocent på professionsbacheloruddannelser i perioden 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Folkeskolelærer	58 %	58 %	59 %	58 %	58 %
Total	75 %	75 %	76 %	76 %	77 %

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse

3.4 Beskæftigelsesfrekvenser

Beskæftigelsesfrekvensen blandt nyuddannede (0-1 år) på erhvervsakademiuddannelser er faldet en smule fra 2008 til 2009. De færreste erhvervsakademiuddannelser har oplevet en stigende beskæftigelsesfrekvens for deres nyuddannede.

Beskæftigelsesfrekvensen blandt nyuddannede på professionsbacheloruddannelser er stort set uændret fra 2008 til 2009. På enkelte uddannelser har der været et fald i beskæf-

tigelsesfrekvensen for nyuddannede professionsbachelorere, mens beskæftigelsesfrekvensen for de store professionsbacheloruddannelser, som fx folkeskolelærer og sygeplejerske er 94 procent i 2009.

3.5 Nyuddannede fordelt på branche

Som følge af erhvervsakademiuddannelsernes forskellige karakteristika får nyuddannede arbejde i tilsvarende forskellige brancher. De to største brancher for nyuddannede fra erhvervsakademiuddannelserne er hhv. ”Erhvervsservice” og ”Handel og transport mv.”. Det skal ses i lyset af et beskæftigelsesmønster, hvor nyuddannede fra mange af de største erhvervsakademiuddannelser pga. uddannelsernes erhvervs- og handelsrettede karakter netop får arbejde i de to brancher som vist i tabel 5.1.

Tabel 5.1 Nyuddannede (0-1 år) fra erhvervsakademiuddannelser fordelt på branche, de tilgår i 2009

	Bygge og anlæg,	Ejendoms-handel og udlejning	Erhvervs-service	Finansiering og forsikring	Handel og transport mv.	Industri, råstofudvin-ding og forsy-ningsvi-rksom-hed	Informa-tion og kom-munika-tion	Kultur fritid og anden service	Land-brug, skov-brug og fiskeri	Offentlig admini-stration undervisning og sundhed	Uop-lyst/uke ndt	Total
Designteknolog	0%	0%	8%	0%	47%	5%	2%	2%	0%	9%	26%	100%
Multimediedesigner	0%	0%	17%	1%	24%	2%	14%	3%	0%	6%	32%	100%
Markedsøkonom	1%	0%	14%	2%	38%	7%	4%	3%	0%	6%	25%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse. Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvorfor der ikke summer til 100 procent. Fordelingen er dannet på baggrund af højeste fuldførte uddannelse.

I modsætning til erhvervsakademiuddannelserne er beskæftigelsesmønsteret for nyuddannede fra professionsbacheloruddannelser mere entydigt. Som vist i tabel 5.2 bliver størstedelen af de nyuddannede beskæftiget i branchen ”Offentlig, administration, undervisning og sundhed”. Forklaringen herpå er, at det netop er den branche, hvor det store flertal fra de tre største professionsbacheloruddannelser, folkeskolelærer-, pædagog- og sygeplejerskeuddannelsen, bliver beskæftiget.

Table 5.2 Nyuddannede (0-1 år) fra professionsbacheloruddannelser fordelt på branche, de tilgår i 2009

	Bygge og anlæg	Ejendoms-handel og udlejning	Erhvervs-service	Finan-siering og forsik-ring	Handel og trans-port mv.	Industri, råstof-udvin-ding og forsy-ningsvi-rksom-hed	Infor-mation og kom-munika-tion	Kultur fritid og anden service	Land-brug, skov-brug og fiskeri	Offent-lig admini-stration under-visning og sundhed	Uop-lyst/uke ndt	Total
Folkeskolelærer	0%	0%	1%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	88%	6%	100%
Pædagog	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	89%	7%	100%
Sygeplejerske	0%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	91%	6%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse. Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvorfor der ikke summer til 100 procent. Fordelingen er dannet på baggrund af højest fuldførte uddannelse.

3.6 Danske studerende på studieophold i udlandet

Antallet af danske studerende på studieophold i udlandet er steget i perioden 2004/05-2008/09. Hvor studerende på professionsbacheloruddannelser i 2008/2009 udgør omkring en femtedel af alle de studerende, der tager på studieophold i udlandet, udgør studerende på erhvervsakademiuddannelser væsentligt færre.

Table 11.1 Danske studerende på studieophold i udlandet 2004/05-2008/09

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Universitetsuddannelser	3.601	3.450	3.505	3.700	3.848
Professionsbacheloruddannelser	927	1.001	1.028	999	1.071
Erhvervsakademiuddannelser	123	142	159	193	177
Kulturministeriets uddannelser	179	165	156	164	201
Total	4.830	4.758	4.848	5.056	5.297

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09; Styrelsen for International Uddannelse.

3.6.1 Studerende på studieophold i udlandet i procent af færdiguddannede 2008/09

Som vist i tabel 11.1 og 11.2 sender universitetsuddannelserne flest udvekslingsstuderende af sted, både i absolutte tal og som procentdel af færdiguddannede. På universitetsuddannelserne er det over en fjerdedel af de færdiguddannede, der har været på udvekslingsophold som del af deres studium. I modsætning hertil sender professionsbachelor-

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

uddannelserne og erhvervsakademiuddannelserne kun hhv. omkring en tiendedel og en tyvendedel af de studerende på udvekslingsophold. Tallet for universitetsuddannelser kan dog være for kunstigt stort pga. den valgte metodologi (se bilag).

Tabel 11.2 Danske studerende på studieophold i udlandet i procent af færdiguddannede 2008/09

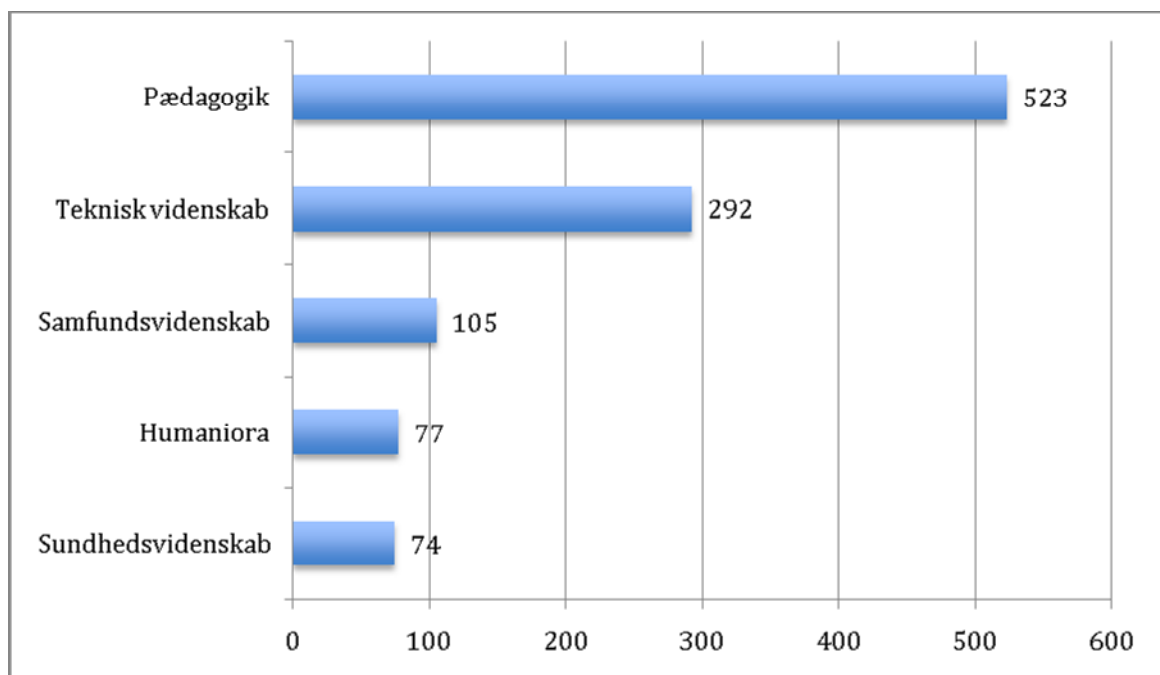
	2008/2009
Universitetsuddannelser	29,2 %
Professionsbacheloruddannelser	8,4 %
Erhvervsakademiuddannelser	3,7 %
Kulturministeriets uddannelser	14,8 %
Total	16,5 %

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09; Styrelsen for International Uddannelse.

3.6.2 Professionsbachelorstuderende på studieophold i udlandet, fordelt på fagområder

Tabel 12.1 viser fra hvilke fagområder på professionsbacheloruddannelserne, de udvekslingsstuderende kommer fra. Omkring halvdelen kommer fra pædagogiske uddannelser, mens lidt over en fjerdedel kommer fra teknisk videnskabelige uddannelser.

Tabel 12.1 Danske professionsbachelorstuderende på studieophold i udlandet, fordelt på fagområdet. Antal studerende 2008/2009

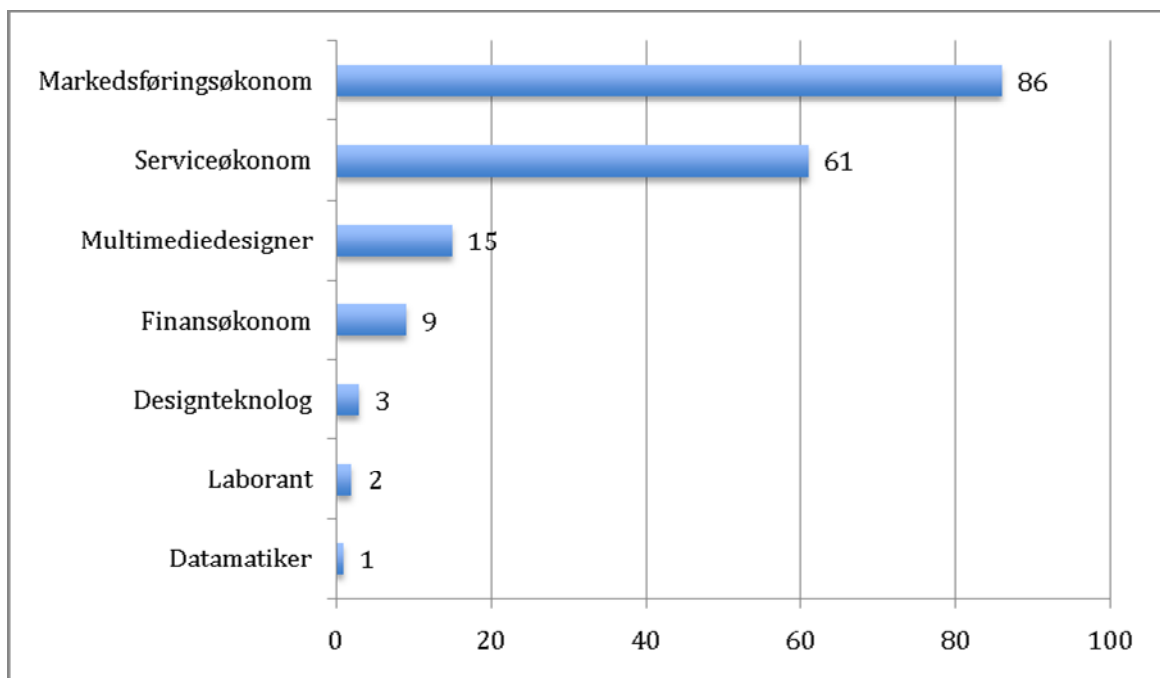

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09;
Styrelsen for International Uddannelse.

3.6.3 Studerende på erhvervsakademiud- dannelser på studieophold i udlandet, fordelt på uddannelsesretninger

Væsentligt færre studerende på erhvervsakademiud-
dannelser tager på studieophold i udlandet end studerende på pro-
fessionsbacheloruddannelser. Som det fremgår af tabel 12.2
er det stort set kun studerende på serviceøkonomuddannel-
sen og markedsføringsøkonomuddannelsen, der tager på
studieophold i udlandet.

**12.2 Danske studerende på erhvervsakademiuddannelser på
studieophold i udlandet, fordelt på uddannelsesretninger. Antal
studerende 2008/2009**

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09;
Styrelsen for International Uddannelse.

3.7 Fuldførelsesprocenten blandt studerende på korte og mellemlange videregående ud- dannelser i udvalgte OECD-lande (2008)

Danmark er blandt de OECD-lande, hvor flest af dem, der
begynder på en videregående uddannelse, også gennemfører

en videregående uddannelse. Det viser den årlige OECD-rapport Education at a Glance. Hele 84 procent gennemfører. Det er kun overgået af Japan og Sydkorea.

Tabel 13.1 viser fuldførelsesprocenten blandt studerende på korte- og mellemlange videregående uddannelser. Eftersom der er forskel på, hvordan landene klassificerer uddannelser og udregner fuldførelsesprocenter, er en sammenligning naturligvis behæftet med fejl. Det kan dog konstateres, at Danmark har en markant højere fuldførelsesprocent end OECD-gennemsnittet. Danmark har således en væsentligt højere fuldførelsesprocent end Norge og Sverige, men en lidt lavere end Tyskland og Frankrig.

13.1 Fuldførelsesprocent blandt studerende på korte og mellemlange videregående uddannelser i udvalgte OECD-lande (2008)

OECD countries	5B completion rates (at least first 5B programme)
Denmark	77
France	78
Germany	80
Norway	60
Sweden	52
OECD average	62

Kilde: Education at a Glance 2010

3.9 Nye uddannelser

I perioden marts 2010 til og med februar 2011 har undervisningsministeren godkendt i alt seks nye uddannelser.

Godkendelserne er sket i henhold til §§ 11-13 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og § 15 d-e i lov om videreuddannelsessystemet for voksne.

De nye uddannelser er:

- Professionsbacheloruddannelse som diplomingeniør i materialeteknologi
- Professionsbacheloruddannelse i kommunikation
- Professionsbacheloruddannelse i tandpleje (erstatte den nuværende KVVU)
- Professionsbacheloruddannelse i visuel kommunikation
- Professionsbacheloruddannelse i jordbrugsvirksomhed (overbygning)

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

- Professionsbacheloruddannelse i produktudvikling og teknisk integration
(overbygning)

Del III - Strategiområder

4. Rådets strategiområder i 2011

Rådets opgave er at rådgive undervisningsministeren om uddannelserne, herunder om de ti forhold, der er anført i afsnit 2.1.

For at kunne styrke og målrette rådets rådgivning udpegede rådet i sin beretning for 2009 tre centrale sigtelinjer og strategiområder, som rådet har behandlet og løbende rådgivet om i løbet af perioden.

Rådet har valgt at arbejde videre med centrale elementer i disse strategiområder i 2011 og har valgt at centrere sit arbejde på to strategiområder, som rådet vil behandle og løbende rådgive om i form af konkrete anbefalinger inden for de enkelte områder. Rådets motivation for de udvalgte strategiområder er kort beskrevet i det følgende.

Strategiområder i 2011

1) Vækstperspektivet – uddannelsernes bidrag til vækst og relationen mellem uddannelserne og praksis2) Kvalitet i uddannelserne

Med de nylige uddannelses- og institutionsreformer står den praksisnære videregående uddannelsessektor med et godt afsæt for at kunne medvirke til at imødekomme og honorere de krav og udfordringer, det danske arbejdsmarked og samfund som helhed står overfor.

Tendensen til mangel på arbejdskraft og generelt øget kompleksitet i opgaveløsningen på arbejdsmarkedet stiller krav til både antallet af færdiguddannede og til indholdet i og kvaliteten af de praksisnære videregående uddannelser. Flere skal altså gennemføre en videregående uddannelse, uddannelserne skal være af høj faglig kvalitet og dimittendernes kvalifikationer skal matche aftagernes behov.

Samtidig skal uddannelsernes potentialer for at bidrage til løsningen af samfundsmæssige problemstillinger i højere

grad udnyttes. Det gælder for eksempel i forhold til udvikling og implementering af arbejdskraftbesparende teknologier.

4.1 Vækstperspektivet – uddannelsernes bidrag til vækst og relationen mellem uddannelserne og praksis

Andelen af personer med en videregående uddannelse har stor betydning for Danmarks vækst og produktivitet – jo højere uddannelsesniveau hos medarbejderne, des højere produktivitet.

Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne udgør et væsentligt bidrag i forsøget på at hæve uddannelsesniveaet og væksten i Danmark.

Uddannelsernes stærke praksisnærhed har stor samfundsmæssig nytte. Dimittenderne er erhvervsparate og mange af uddannelserne har en tæt og direkte relation også til det private arbejdsmarked, herunder særligt små- og mellemstore virksomheder inden for vækstbrancher med konkrete samarbejder om udviklingsprojekter. Især erhvervsakademiuddannelserne har traditionelt rettet sig mod det private erhvervsliv med praksisnær undervisning, nyligt indført obligatorisk praktik, og en høj andel af de studerendes afsluttende eksamensopgaver, udarbejdes i samarbejde med en virksomhed.

Inden for den offentlige sektor bidrager uddannelserne til vækst gennem samarbejde om udviklingen af viden og kompetencer, der også anvendes af private virksomheder i forbindelse med produktudvikling, fx i forhold til udviklingen af arbejdskraftbesparende teknologier mv., innovative løsninger og udvikling af nye produkter og inden for undervisning og sundhed. Uddannelserne har derfor en central betydning for kvalitet og effektivitet i løsningen af de offentlige velfærdsopgaver og for at sikre velfungerende rammevilkår for den private og offentlige sektor.

Siden reformen af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne i 2008 er der udviklet flere nye erhvervsakademiuddannelser, men også nye professionsbacheloruddannelser samt overbygningsuddannelser på professionsba-

chelor niveau. Mange af uddannelserne har direkte relation til det private arbejdsmarked, herunder vækstbrancher (fx finans og it mv.), mens andre af de nye uddannelser kombinerer viden og kompetencebehov i både den offentlige og private sektor.

Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelsernes vækstpotentiale skal udnyttes gennem tilgang til og øget volumen på uddannelserne, fx ved at styrke opmærksomheden om uddannelsernes eksistens og gode beskæftigelsesmuligheder og gennem øget rekruttering fra erhvervsuddannelserne.

4.2 Kvalitet i uddannelserne

Det er afgørende, at der fortsat arbejdes på mange fronter for at styrke uddannelsers kvalitet, og for at dimittendernes kvalifikationer matcher aftagernes behov.

Set i et vækstperspektiv er udfordringen at sikre, at uddannelsesinstitutionernes udvikling af uddannelserne tager højde for og afspejler efterspørgslen inden for prioriterede beskæftigelsesområder i både et regionalt, nationalt og internationalt perspektiv.

Udviklingen af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser sker på grundlag af institutionernes stærke regionale forankring og tætte relationer til især små og mellemstore virksomheder og i relation til de offentlige velfærdsområder.

Siden 2008 har erhvervsakademierne og professionshøjskolerne skulle søge om akkreditering af nye videregående uddannelser. Uddannelsesinstitutionerne er forpligtiget til at dokumentere, at uddannelsen direkte modsvarer de behov, som efterspørges på arbejdsmarkedet. Institutionen skal bl.a. redegøre for udviklingstendenser inden for de pågældende områder af arbejdsmarkedet samt det konkrete kompetencebehov afledt heraf.

Rådet ønsker i 2011 at se nærmere på de foreløbige resultater og erfaringer i forhold til udviklingen af uddannelserne og sikringen af deres kvalitet, herunder uddannelsesinstitutionernes rammer for at sikre og løfte kvaliteten.

I foråret 2011 afgiver videnskabsministeren en redegørelse til Folketinget om Akkrediteringsrådets virke. Rådet vil følge den debat, redegørelsen ventes af medføre om, i hvilken retning akkrediteringssystemet skal udvikle sig fremover, hvor institutionsakkreditering kan blive et centralt omdrejningspunkt i debatten om den fremtidige akkreditering af alle videregående uddannelser.

Rådet vil i sine drøftelser af uddannelsernes kvalitet og et fremtidigt akkrediteringssystem blandt andet indtænke hensynet til den regionale uddannelsesdækning og den tætte inddragelse af interessenter og aftagere, som er kendetegnende for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

4.3 Yderligere temaer i 2011

Ud over de to udvalgte strategiområder er det rådets målsætning at følge og drøfte udviklingen på en række aktuelle og centrale områder, der har særlig relevans for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne.

I forlængelse af rådets anbefalinger om erhvervsakademiernes og professionshøjskolernes regionale uddannelsesdækning i 2010, vil rådet fortsætte sine drøftelser af den fremtidige uddannelsesdækning, og ønsker således som en del af det videre arbejde at konkretisere en række forslag til et fremtidigt stærkt uddannelsesbillede for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Det er også rådets målsætning fortsat at drøfte udviklingsfunktionen på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, herunder dokumentation og anerkendelse af sektorens udviklingsviden.

Bilag 1 Rapporter og analyser mv.

Oversigten herunder viser et overblik over rapporter og analyser mv. udgivet i perioden marts 2010 til februar 2011 med relevans for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne samt efter- og videreuddannelserne.

Evaluering af meritpraksis på erhvervsakademier og professionshøjskoler

Udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut, januar 2011

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2011/Jan/110121%20Naesten%20alle%20ansoegninger%20om%20merit%20imoedekomm.aspx>

Rekruttering af ledere – en håndbog

Undervisningsministeriet, januar 2011

<http://www.uvm.dk/For%20institutioner/Nyheder/For%20institutioner/IS/2011/Jan/110110%20Ny%20hjælp%20til%20rekruttering%20af%20overste%20ledere.aspx>

Styrket uddannelse og efteruddannelse i lavenergibyggeri og energirenovering

Økonomi- og Erhvervsministeriet, januar 2011

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2011/Jan/110106%20Byggebranchen%20skal%20uddannes%20i%20energirigtige%20loesninger.aspx>

Kortlægning af entreprenørskabsundervisning

Udarbejdet og udgivet af Fonden for Entreprenørskab, november 2010

”Fonden for Entreprenørskab har udgivet den første kortlægning af entreprenørskabsundervisning i det danske uddannelsessystem, herunder også på de videregående uddannelser. På professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne er der fra regeringens side med strategien for uddannelse i entreprenørskab lagt op til, at de studerendes evne til at se og arbejde med muligheder styrkes samt at de

udvikler deres forståelse af en forretningsmæssig udnyttelse af kreative ideer.

Kortlægningen viser, at 8 ud af de 9 erhvervsakademier har fag/kurser, som omhandler entreprenørskab, iværksætterier eller innovation, og at 32 procent af det samlede antal studerende på en erhvervsakademiuddannelse har et eller flere entreprenørskabsfag. 10 ud af 11 professionshøjskoler (inkl. Den frie lærerskole, ingeniørhøjskoler og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole) udbyder uddannelser, hvori der indgår et entreprenørskabsfag og 15 procent af det samlede antal studerende på en professionsbacheloruddannelse læser på en uddannelse med et eller flere entreprenørskabsfag indbygget. For alle videregående uddannelser har 10,7 procent af de studerende deltaget i fag, kurser eller uddannelser med entreprenørskabsindhold”.

<http://www.fondenforentrepreneorskab.dk/index.php?id=188>

Praktikophold i udlandet – en guide med anbefalinger til de videregående uddannelsesinstitutioner

Styrelsen for International Uddannelse, oktober 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Okt/101029%20Saadan%20kan%20et%20udland%20sophold%20skrues%20sammen.aspx>

10 gode eksempler på udvikling af ny viden til gavn for borgere og uddannelser

Udgivet i fællesskab af KL, FTF, Professionshøjskolernes Rektorkollegium og Danske Regioner, oktober 2010:

http://www.uc-dk.dk/da/images/stories/nationalstrategi/pjece_2010/10_eksempler_paa_udvikling_af_ny_viden.pdf

Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09

Styrelsen for International Uddannelse, november 2010

[http://www.iu.dk/publikationer/2010-](http://www.iu.dk/publikationer/2010-1/mobilitetsstatistik-for-de-videregaende-uddannelser-2008-09)

[1/mobilitetsstatistik-for-de-videregaende-uddannelser-2008-09](http://www.iu.dk/publikationer/2010-1/mobilitetsstatistik-for-de-videregaende-uddannelser-2008-09)

Ledelse på skoler og uddannelsesinstitutioner

Undervisningsministeriet, september 2010

<http://www.uvm.dk/For%20institutioner/Nyheder/For%20institutioner/Tvaergaaende/2010/Sep/100929%20Nyt%20magasin%20stiller%20skarpt%20paa%20ledelse.aspx>

Uddannelse og udfordringer til alle – Hvor er din over- ligger?

Undervisningsministeriet, september 2010 – publikation fra
Sorø-mødet 2010

<http://www.uvm.dk/Aktuelt/Aktuelt/Aktuelt/2010/Sep/100922%20Uddannelser%20med%20udfordringer%20til%20alle.aspx>

Education at a Glance 2010

OECD, september 2010

[http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Sep/100907%20Education%20at%20a%20Glance%202010.aspx](http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Sep/100907%20Education%20at%20a%20Glance%202010.aspx)

Efter- og videreuddannelse inden for sygeplejen

Undervisningsministeriet m.fl., september 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Sep/100907%20Rapport%20om%20efter%20og%20videreuddannelse%20inden%20for%20sygeplejen.aspx>

Danmark i balance i en global verden

Regeringen, september 2010

[http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Sep/100903%20Regeringen%20vil%20sikre%20balance%20i%20uddannelserne.aspx](http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Sep/100903%20Regeringen%20vil%20sikre%20balance%20i%20uddannelserne.aspx)

Praktik i erhvervsakademi- og professionsbachelorud- dannelser

Undervisningsministeriet, september 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Sep/100903%20Ny%20haandbog%20om%20praktik%20i%20de%20videregaende%20uddannelser.aspx>

Anbefalinger til revision af socialrådgiveruddannelsen

Undervisningsministeriet, august 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Aug/100810%20Taettere%20paa%20ny%20socialraadgiveruddannelse.aspx>

Tilsynsberetning for 2009

Undervisningsministeriet, juni 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkeskolen/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Jun/100629%20Tilsyn%20viser%20hoj%20kvalitet%20og%20sund%20oekonomi.aspx>

Tal, der taler 2009

Undervisningsministeriet, juni 2010

<http://www.uvm.dk/service/Statistik/Om%20statistik/Nyhed/Statistik/Stat/2010/Jun/100615%20Tal%20der%20taler%202009.aspx>

Lærernes undervisningskompetence

Undervisningsministeriet m.fl., juni 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Juni/100609%20Lærernes%20efteruddannelse%20oskal%20styrkes.aspx>

Profilbeskrivelse af lærerstuderende årgang 2009

Danmarks Evalueringsinstitut, maj 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Maj/100526%20Læreruddannelsen%20er%20plan%20A.aspx>

Profilmodel 2008

Undervisningsministeriet, april 2010

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Om%20gymnasiale%20uddannelser/Nyheder/Gymnas>

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

[iale%20uddannelser/Udd/Gym/2010/Apr/100429%2095-%20og%2050-procent-maalsaetningerne%20-%20Profilmodellen%20er%20opdateret.aspx](http://www.uvm.dk/Udd/Gym/2010/Apr/100429%2095-%20og%2050-procent-maalsaetningerne%20-%20Profilmodellen%20er%20opdateret.aspx)

Pionermagasinet 05

Undervisningsministeriet, marts 2010

[http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Mar/100319%20Tegn%20paa%20innovation.aspx](http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Om%20folkesko-
len/Nyheder/Folkeskolen/Udd/Folke/2010/Mar/100319%20Tegn%20paa%20innovation.aspx)

Praktik, linjefag og pædagogiske fag

Undervisningsministeriet, marts 2010

[http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Mar/100304%2002-samarbej-
det%20giver%20nye%20muligheder%20i%20laereruddannelsen.aspx](http://www.uvm.dk/Uddannelse/De%20videregaende%20uddannelser/Om%20de%20videregaende%20uddannelser/Nyheder/Videregaende%20uddannelser/Udd/Videre/2010/Mar/100304%2002-samarbej-
det%20giver%20nye%20muligheder%20i%20laereruddannelsen.aspx)

Produktivitet og videregående uddannelse

Af Martin Junge, Seniorøkonom, ph.d. (CEBR) og Jan Rose Skaksen, Director, Professor (CEBR).

Udgivet af DEA/FBE, marts 2010

<http://www.dea.nu/Materiale/Publikationer/DEA/Produktivitet+og+videreg%C3%A5ende+uddannelse>

Bilag 2 Bekendtgørelser

Oversigten herunder viser et overblik over bekendtgørelser udstedt i perioden marts 2010 til februar 2011 med relevans for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne samt efter- og videreuddannelserne.

Bekendtgørelser mv. marts 2010 til februar 2011

Nr.	Titel	Underskrift-dato
87	Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser	07-02-2011
1150	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.	01-10-2010
1146	Bekendtgørelse om kvalitetssikring af erhvervsrettet videregående uddannelse	01-10-2010
1122	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog	27-09-2010
570	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for laboratorieområdet (laborant AK)	27-05-2010
892	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i produktudvikling og teknisk integration	08-07-2010
891	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i journalistik	08-07-2010
890	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i fotojournalistik	08-07-2010
609	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i e-konceptudvikling	04-06-2010
608	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som skov- og landskabsingeniør	04-06-2010
569	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for handel (handelsøkonom AK)	27-05-2010
568	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.	26-05-2010
517	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i medie- og sonokommunikation	21-05-2010
491	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed	11-05-2010
473	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i beredskab, katastrofe- og risikomanagement samt erhvervsakademiuddannelse i beredskabsteknik (beredskabstekniker AK)	05-05-2010
425	Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i afspændingspædagogik og psykomotorik	26-04-2010
370	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om diplomuddannelsen i ledelse	09-04-2010

Bilag 3 Nøgletal for uddannelserne⁶

**Tabel 1.1 Optag på erhvervsakademiuddannelserne
2005-2010**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Administrationsøkonom	72	47	56	24	45	65
Handelsøkonom	93	126	187	188	223	311
Serviceøkonom	444	494	481	462	606	780
Finansøkonom	947	1.038	988	1.045	1.070	1.217
Markedsføringsøkonom	1.378	1.309	1.344	1.422	1.599	1.873
Transportlogistikker/Logistikøkonom	47	72	73	119	161	122
Installatør	277	241	267	245	316	288
Produktionsteknolog	222	245	174	152	238	228
Driftsteknolog offshore (2009)	34	23	16	23	22	17
Datamatiker	345	414	423	624	577	612
IT - og elektronikteknolog	133	125	135	123	212	215
Multimediedesigner	514	707	800	925	1.075	1.019
Jordbrugsteknolog	189	160	189	161	206	237
Laborant	347	256	281	238	273	316
Procesteknolog	107	100	96	89	162	156
Designteknolog	398	484	513	531	584	679
E-designer	37	27	28	31	49	70
Farmakonom	153	218	208	205	216	233
Autoteknolog (2009)	∅	∅	∅	∅	54	73
Ernæringsteknolog (2009)	∅	∅	∅	∅	10	58
Automationsteknolog (2010)	∅	∅	∅	∅	∅	8
Total*	5.885	6.210	6.423	6.689	7.713	8.594

* Samlet optag, jf. KOT

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT), konsoliderede tal fra oktober 2010.

⁶ Signaturforklaringer for bilagstabeller:

Symbolet ÷ angiver, at de pågældende data ikke har været tilgængelige til beregningen.

Symbolet – angiver, at de pågældende data er blændet af anonymiseringsårsager.

Symbolet ∅ angiver, at uddannelsen ikke fandtes på det pågældende tidspunkt.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

**Table 1.2 Optag på professionsbacheloruddannelserne
2005-2010**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Int. leisure management	39	45	61	49	87	84
Professionsbachelor i eksport og teknologi (2009)	α	α	α	α	10	10
Professionsbachelor i finans	α	α	α	168	188	239
Økonomi og IT	8	12	2	58	49	34
Bygningskonstruktør*	676	647	708	645	836	872
Diplomingeniør	1.418	1.446	1.515	1.553	1.750	2.022
Beredskab-, forebyggelse, katastrofe og risikomanagement (2010)	α	α	α	α	α	88
Grafisk kommunikation	48	67	111	106	120	124
Karakteranimation	25	26	25	44	46	49
Fotojournalist	16	16	16	16	16	16
Journalist	251	247	252	256	252	250
Medieproduktion og ledelse	40	40	44	41	43	58
TV- og medietilrettelæggelse (2006)	α	25	40	40	43	40
Medie- og sonokommunikation (2010)	α	α	α	α	α	22
Bioanalytiker	291	282	226	214	378	380
Ergoterapeut	493	520	461	445	461	550
Ernæring og sundhed	525	611	603	603	622	594
Fysioterapeut	653	680	690	747	958	1.011
Jordemoder	159	164	163	188	185	187
Optometrist	-	-	129	127	135	112
Radiograf	159	156	174	129	206	213
Sygeplejerske	2.745	2.732	2.750	2.182	3.043	3.129
Afspændingspædagog	56	63	65	55	80	115
Tandplejer	136	136	148	133	145	153
Folkeskolelærer	3.589	3.479	2.960	2.504	3.200	3.471
Natur og kulturformidling (2006)	α	22	25	17	18	15
Pædagog	4.272	4.561	3.853	2.876	3.786	4.174
Tegnsprogs- og MHS-tolk	59	53	56	57	53	63
Tekstile fag og formidling	51	61	55	48	52	62
Offentlig administration (2008)	α	α	α	45	83	167
Kristendom, kultur og kommunikation (201)	α	α	α	α	α	61
Socialrådgiver	1.034	1.097	1.116	1.111	1.330	1.403
Procesøkonomi og værdikædeledelse	8	29	37	50	42	46
Total**	17.078	17.686	16.666	14.941	18.870	20.605

*Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

** Samlet optag, jf. KOT

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT), konsoliderede tal fra oktober 2010.

Table 1.3 Optag på overbygningsuddannelser (professionsbachelorniveau) 2009 og 2010

	2009	2010
Int. Hospitality Management (2009)	87	121
Sportsmanagement (2009)	86	76
Int. handel og markedsføring (2009)	520	576
Design-business (2009)	123	292
Softwareudvikling (2009)	10	137
Webudvikling (2009)	140	273
E-konceptudvikling (2010)	∞	177
Offshore (2010)	∞	12
Laboratorie-, proces- og fødevareteknologi (2009)	13	36
Produktudvikling og teknisk integration (2010)	∞	32
Total	979	1.732

Kilde: Undervisningsministeriet

**Tabel 2.1. Tilgang til erhvervsakademiuddannelser i
2009 fordelt på foregående højest fuldførte uddannelse i
pct.**

	Uoplyst/ Ukendt	Grund- skole	GYM	EUD	KVU	MVU	LVU	Total
Administrationsøkonom	0%	0%	66%	21%	0%	0%	0%	100%
Handelsøkonom	17%	4%	59%	16%	0%	2%	0%	100%
Serviceøkonom	34%	3%	51%	10%	1%	1%	0%	100%
Finansøkonom	6%	3%	82%	7%	2%	1%	0%	100%
Markedsføringsøkonom	35%	3%	54%	6%	1%	1%	0%	100%
Transportlogistiker/Logistikøkonom	34%	4%	47%	12%	0%	0%	0%	100%
Installatør	2%	4%	0%	90%	1%	1%	0%	100%
Produktionsteknolog	4%	6%	18%	68%	2%	1%	0%	100%
Autoteknolog	14%	0%	33%	45%	0%	0%	0%	100%
Driftsteknolog offshore	0%	0%	29%	50%	0%	0%	0%	100%
Datamatiker	25%	7%	53%	8%	4%	2%	0%	100%
IT - og elektronikteknolog	46%	8%	28%	15%	0%	0%	0%	100%
Multimediedesigner	42%	4%	43%	6%	2%	2%	0%	100%
Jordbrugsteknolog	9%	6%	22%	53%	9%	0%	0%	100%
Laborant	8%	10%	62%	11%	2%	4%	2%	100%
Ernæringsteknolog	0%	0%	0%	60%	0%	0%	0%	100%
Procesteknolog	3%	8%	14%	69%	3%	3%	0%	100%
Designteknolog	20%	2%	64%	11%	2%	2%	0%	100%
E-designer	0%	0%	76%	12%	0%	0%	0%	100%
Farmakonom	2%	3%	71%	13%	5%	5%	0%	100%
Klinisk tandtekniker	0%	0%	0%	92%	0%	0%	0%	100%
Total	24%	4%	51%	17%	2%	2%	0%	100%

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blandedt, hvor der ikke summeres til 100 procent.

**Tabel 2.2. Tilgang til professionsbacheloruddannelser i
2009 fordelt på højst fuldførte uddannelse i pct.**

	Uop- lyst/ ukendt	Grund- skole	GYM	EUD	KVU	MVU	LVU	Total
Int. leisure management	28%	0%	60%	0%	0%	0%	0%	100%
Int. hospitality management (2009)	6%	0%	0%	0%	89%	0%	0%	100%
Sportsmanagement (2009)	0%	0%	12%	0%	80%	0%	0%	100%
Professionsbachelor i eksport og teknologi (2009)	0%	0%	85%	0%	0%	0%	0%	100%
Professionsbachelor i finans (2008)	2%	2%	72%	6%	18%	0%	0%	100%
Int. handel og markedsføring	12%	0%	4%	0%	83%	0%	0%	100%
Økonomi og IT	58%	0%	25%	0%	0%	0%	0%	100%
Bygningskonstruktør*	35%	3%	17%	43%	2%	1%	0%	100%
Ingeniør**	14%	2%	67%	10%	4%	2%	1%	100%
Design og business (2009)	0%	0%	0%	0%	98%	0%	0%	100%
Grafisk kommunikation	0%	7%	51%	7%	24%	5%	0%	100%
Karakteranimation	15%	15%	62%	0%	0%	0%	0%	100%
Softwareudvikling (2009)	0%	0%	0%	0%	90%	0%	0%	100%
Webudvikling (2009)	0%	0%	0%	0%	93%	0%	0%	100%
Fotojournalist	0%	0%	63%	0%	0%	0%	0%	100%
Journalist	0%	5%	88%	3%	2%	2%	0%	100%
Medieproduktion og ledelse	0%	0%	59%	0%	23%	0%	0%	100%
TV- og medietilrettelæggelse	0%	13%	75%	0%	0%	0%	0%	100%
Bioanalytiker	1%	7%	78%	8%	5%	2%	0%	100%
Ergoterapeut	3%	4%	73%	15%	2%	2%	0%	100%
Ernæring og sundhed***	16%	2%	62%	10%	5%	5%	1%	100%
Fysioterapeut	12%	1%	76%	6%	2%	4%	0%	100%
Jordemoder	0%	3%	80%	5%	3%	8%	0%	100%
Optometrist	11%	5%	77%	5%	0%	0%	0%	100%
Radiograf	2%	6%	68%	13%	5%	3%	0%	100%
Sygeplejerske	3%	4%	69%	17%	2%	3%	1%	100%
Afspændingspædagog	0%	22%	29%	0%	12%	24%	0%	100%
Tandplejer	6%	0%	60%	24%	6%	0%	0%	100%
Folkeskolelærer	6%	3%	77%	8%	3%	2%	0%	100%
Natur og kulturformidling (2006)	0%	0%	53%	0%	0%	0%	0%	100%
Pædagog****	3%	16%	61%	16%	1%	2%	0%	100%
Tegn-mund-hånd, tolkning	0%	0%	81%	0%	0%	10%	0%	100%

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Tekstile fag og formidling	11%	11%	52%	13%	0%	0%	0%	100%
Offentlig administration.	0%	0%	76%	17%	0%	0%	0%	100%
Socialrådgiver	3%	9%	64%	15%	3%	5%	1%	100%
Total	9%	7%	59%	15%	7%	3%	0%	100%

*Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør

*** De tre uddannelser til økonoma, ernærings- og husholdningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed.

**** Meritpædagoger indgår ikke i visningen.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blandedt, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Tabel 3.1. Fuldførelsesprocent på erhvervsakademiuddannelser i perioden 2005-2009*

	2005	2006	2007	2008	2009
Administrationsøkonom	74 %	78 %	84 %	90 %	87 %
Handelsøkonom	49 %	58 %	44 %	50 %	46 %
Serviceøkonom	67 %	70 %	74 %	75 %	84 %
Finansøkonom	71 %	68 %	70 %	71 %	71 %
Markedsføringsøkonom	64 %	61 %	62 %	69 %	65 %
Transportlogistiker	34 %	63 %	72 %	74 %	70 %
Installatør	81 %	85 %	81 %	84 %	85 %
Produktionsteknolog	71 %	69 %	69 %	74 %	75 %
Teknisk manager offshore (2005)	52 %	63 %	69 %	64 %	÷
Datamatiker	39 %	42 %	44 %	46 %	62 %
IT- og elektronikteknolog	54 %	60 %	52 %	55 %	66 %
Multimediedesigner	59 %	56 %	59 %	65 %	74 %
Jordbrugsteknolog	80 %	79 %	76 %	78 %	88 %
Laborant	54 %	55 %	61 %	64 %	72 %
Procesteknolog	67 %	72 %	65 %	74 %	70 %
Designteknolog	84 %	79 %	84 %	86 %	87 %
E-designer	61 %	68 %	76 %	80 %	88 %
Farmakonom	87 %	76 %	76 %	80 %	77 %
Klinisk tandtekniker	83 %	100 %	82 %	92 %	86 %
Total	67 %	68 %	69 %	72 %	76 %

*Fuldførelsesprocenten er andelen af de elever/studerende, som er påbegyndt en uddannelse eller uddannelsesgruppe i 2005-2009, der ender med (eller estimeres til at ende med) at fuldføre uddannelsen. Fuldførelsesprocenterne de seneste år er estimerede og er derfor behæftet med usikkerhed (idet de studerende stadig er i gang med uddannelsen). Der er ekstra stor usikkerhed i tilfælde med nye institutioner.

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Table 3.2. Fuldførelsesprocent på professionsbacheloruddannelser i perioden 2005-2009*

	2005	2006	2007	2008	2009
Int. leisure man.	58 %	61 %	74 %	55 %	62 %
Økonomi og IT	54 %	43 %	32 %	32 %	34 %
Bygningskonstruktør**	65 %	66 %	66 %	77 %	83 %
Ingeniører***	66 %	65 %	68 %	67 %	69 %
Grafisk kommunikation	91%	91 %	93 %	95 %	94 %
Karakteranimation	89 %	96 %	98 %	95 %	97 %
Fotojournalist	82 %	94 %	100 %	100 %	100 %
Journalist	80 %	79 %	80 %	78 %	79 %
Medieproduktion/ledelse	80 %	83 %	86 %	92 %	89 %
Bioanalytiker	82 %	81 %	74 %	77 %	78 %
Ergoterapeut	75 %	80 %	74 %	68 %	69 %
Ernæring og sundhed	73 %	76 %	78 %	75 %	73 %
Fysioterapeut	81 %	84 %	79 %	78 %	81 %
Jordemoder	89 %	90 %	88 %	81 %	83 %
Optometrist	84 %	88 %	75 %	62 %	52 %
Radiograf	70 %	65 %	63 %	70 %	63 %
Sygeplejerske	72 %	71 %	74 %	74 %	74 %
Afspændingspædagog	63 %	61 %	73 %	63 %	57 %
Tandplejer	87%	93%	84%	79%	84%
Folkeskolelærer	58 %	58 %	59 %	58 %	58 %
Natur- og kulturformidling (2006)	÷	59 %	72 %	52 %	76 %
Pædagog****	77%	76 %	76 %	74 %	75 %
Tegn-mund -hånd. Tolkning	34 %	44 %	23 %	38 %	36 %
Tekstile fag og formidling	80 %	70 %	73 %	78 %	73 %
Offentlig administration (2008)	÷	÷	÷	100 %	100 %
Socialrådgiver	79 %	74 %	72 %	73 %	73 %
Total	75 %	75 %	76 %	76 %	77 %

*Fuldførelsesprocenten er andelen af de elever/studerende, som er påbegyndt en uddannelse eller uddannelsesgruppe i 2005-2009, der ender med (eller estimeres til at ende med) at fuldføre uddannelsen. Fuldførelsesprocenterne de seneste år er estimerede og er derfor behæftet med usikkerhed (idet de studerende stadig er i gang med uddannelsen). Der er ekstra stor usikkerhed i tilfælde med nye institutioner.

** Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør. Endvidere foreligger der ikke et tilstrækkeligt beregningsgrundlag for 2008 på uddannelsen. ***Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør. **** Meritpædagoger indgår ikke i visningen.

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Tabel 4.1. Beskæftigelsesfrekvens blandt nyuddannede (0-1 år) på erhvervsakademiuddannelser i perioden 2008-2009

	2008	2009
Jordbrugsteknolog	85%	83%
Laborant	89%	88%
Fødevareteknolog	75%	66%
Mejeriteknolog	67%	95%
Procesteknolog	96%	77%
Designteknolog	100%	83%
E-designer	83%	74%
Datamatiker	67%	47%
IT- og elektronikteknolog	79%	83%
Multimediedesigner	76%	67%
Farmakonom	97%	94%
Klinisk tandtekniker	80%	92%
Byggetekniker	89%	67%
Kort- og landmålingstekniker	95%	95%
Installatør	97%	94%
Teknisk Manager Offshore	÷	87%
Produktionsteknolog	91%	86%
Administrationsøkonom	87%	68%
Handelsøkonom	97%	92%
Serviceøkonom	80%	74%
Finansøkonom	93%	88%
Markedsføringsøkonom	81%	75%
Transportlogistiker	88%	59%
Total	84%	80%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Tabel 4.2 Beskæftigelsesfrekvens blandt nyuddannede (0-1 år) på professionsbacheloruddannelser i perioden fra 2008-2009

	2008	2009
Karakteranimation	83%	÷
Medieproduktion/ledelse	82%	57%
Grafisk kommunikation	70%	73%
Fotojournalist	75%	100%
Journalist	85%	79%
Tekstile fag og formidling	80%	÷
Folkeskolelærer	93%	94%
Pædagog*	93%	93%
Socialrådgiver	93%	92%
Tandplejer	92%	88%
Afspændingspædagog	78%	94%
Bioanalytiker	95%	92%
Ergoterapeut	91%	91%
Ernæring og sundhed	83%	80%
Fysioterapeut	95%	93%
Jordemoder	92%	92%
Optometrist	98%	89%
Radiograf	99%	96%
Sygeplejerske	94%	94%
Bygningskonstruktør**	88%	73%
Ingeniører***	87%	82%
Int. Leisure Management	÷	83%
Økonomi og IT	87%	86%
Total	92%	91%

* Meritpædagog indgår ikke i visningen.

**Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er særlige afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

***Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 5.1. Nyuddannede (0-1 år) fra erhvervsakademiuddannelser fordelt på branche, de tilgår i 2009

	Bygge og anlæg	Ejendomshandel og udlejning	Erhvervs-service	Finansiering og forsikring	Handel og transport mv	Industri råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	Information og kommunikation	Kultur fritid og anden service	Landbrug skovbrug og fiskeri	Offentlig administration undervisning og sundhed	Uoplyst/ukendt	Total
Jordbrugsteknolog	4%	0%	27%	0%	13%	4%	0%	0%	9%	21%	17%	100%
Laborant	0%	0%	25%	0%	4%	33%	0%	0%	0%	26%	12%	100%
Fødevareteknolog	0%	0%	12%	0%	0%	37%	0%	0%	0%	0%	35%	100%
Mejeriteknolog	0%	0%	0%	0%	0%	91%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Designteknolog	0%	0%	8%	0%	47%	5%	2%	2%	0%	9%	26%	100%
E-designer	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	54%	100%
Datamatiker	0%	0%	7%	11%	10%	0%	42%	0%	0%	6%	17%	100%
IT-og elektronikteknolog	0%	0%	16%	0%	11%	11%	19%	0%	0%	0%	34%	100%
Multimediedesigner	0%	0%	17%	1%	24%	2%	14%	3%	0%	6%	32%	100%
Farmakonom	0%	0%	0%	0%	87%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	100%
Klinisk tandteknik	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	62%	0%	100%
Byggetekniker	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	36%	100%
Kort- og landmålingstekniker	0%	0%	71%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Installatør	49%	0%	20%	0%	6%	15%	0%	0%	0%	0%	6%	100%
Teknisk manager offshore	0%	0%	24%	0%	0%	29%	0%	0%	0%	0%	0%	100%

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Produktionsteknolog	0%	0%	9%	0%	9%	64%	0%	0%	0%	0%	13%	100%
Administrationsøkonom	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	39%	30%	100%
Handelsøkonom	0%	0%	12%	0%	64%	9%	0%	0%	0%	0%	8%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Tabel 5.2. Nyuddannede (0-1 år) fra professionsbacheloruddannelser fordelt på branche, de tilgår i 2009

	Bygge og anlæg	Ejendoms-handel og udlejning	Erhvervs-service	Finansie-ring og forsikring	Handel og transport mv	Industri råstofind-vinding og forsynings-virksomhed	Information og kom-munikation	Kultur fritid og anden service	Landbrug skovbrug og fiskeri	Offentlig administra-tion under-visning og sundhed	Uop-lyst/ukendt	Total
Grafisk kommunikation	0%	0%	52%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	27%	100%
Journalist	0%	0%	6%	0%	0%	0%	57%	5%	0%	6%	22%	100%
Fotojournalist	0%	0%	0%	0%	0%	0%	50%	0%	0%	0%	0%	100%
Medieproduktion og Ledelse	0%	0%	0%	0%	0%	0%	17%	0%	0%	0%	43%	100%
Folkeskolelærer	0%	0%	1%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	88%	6%	100%
Pædagog*	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	89%	7%	100%
Tegnmundhåndtolk	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Socialrådgiver	0%	0%	15%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	74%	8%	100%
Bioanalytiker	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	87%	7%	100%

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Ergoterapeut	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	86%	9%	100%
Ernæring og Sundhed**	0%	0%	6%	0%	16%	0%	0%	7%	0%	46%	21%	100%
Fysioterapeut	0%	0%	1%	0%	2%	0%	0%	3%	0%	87%	7%	100%
Jordemoder	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	93%	7%	100%
Optometrist	0%	0%	0%	0%	84%	0%	0%	0%	0%	0%	11%	100%
Radiograf	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	94%	0%	100%
Sygeplejerske	0%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	91%	6%	100%
Afspændingspædagog	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	83%	0%	100%
Bygningskonstruktør	21%	2%	32%	0%	4%	6%	0%	0%	0%	7%	27%	100%
Ingeniører***	6%	0%	27%	1%	8%	25%	8%	1%	1%	5%	18%	100%
Int.leisure man.	0%	0%	42%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Økonomi og IT	0%	0%	0%	0%	43%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%

*Meritpædagog indgår ikke i visningen.

** De tre uddannelser til økonoma, ernærings- og husholdningsøkonom samt klinisk diætist blev i 2002 slået sammen til uddannelsen professionsbachelor i ernæring og sundhed, jævnfør bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed, nr. 221 af 20. marts 2006.

***Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**** Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Kilde: UNIC Statistik & Analyse.

**Tabel 7.1 Danske studerende på studieophold i udlandet
2004/05-2008/09**

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Universitetsuddannelser	3.601	3.450	3.505	3.700	3.848
Professionsbacheloruddannelser	927	1.001	1.028	999	1.071
Erhvervsakademiuddannelser	123	142	159	193	177
Kulturministeriets uddannelser	179	165	156	164	201
Total	4.830	4.758	4.848	5.056	5.297

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09, Styrelsen for international Uddannelse

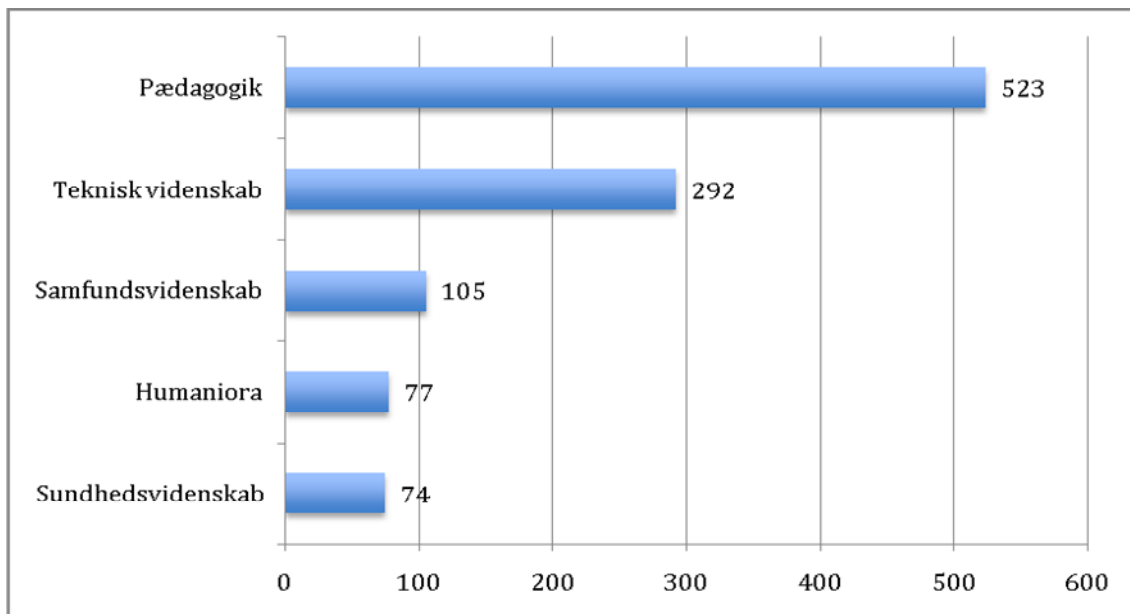
**Tabel 7.2 Danske studerende på studieophold i udlandet i
procent af færdiguddannede og bestand 2008/09***

		2008/2009
Universitetsuddannelser	<i>Færdiguddannede</i>	29,2 %
	<i>Bestand</i>	3,2 %
Professionsbacheloruddannelser	<i>Færdiguddannede</i>	8,4 %
	<i>Bestand</i>	1,9 %
Erhvervsakademiuddannelser	<i>Færdiguddannede</i>	3,7 %
	<i>Bestand</i>	1,1 %
Kulturministeriets uddannelser	<i>Færdiguddannede</i>	14,8 %
	<i>Bestand</i>	3,6 %
Total	<i>Færdiguddannede</i>	16,5 %
	<i>Bestand</i>	2,7 %

* Tabellen viser antallet af studerende, der har været på udveksling, i forhold til antallet af færdiguddannede i 2008/09. Grafen omhandler således to forskellige grupper studerende, og kan derfor kun give et indtryk af hvor stor en procentdel af samme årgang, der tager på udvekslingsophold. Da der måles på andelen af færdiguddannede studerende, vil studerende, der tager på studieophold uden at færdiggøre deres uddannelse, og studerende, som tager på studieophold flere gange, bevirke, at den viste andel overestimeres i forhold til den faktiske andel, der tager på studieophold inden for den enkelte årgang. Denne overestimering vil sandsynligvis være størst på universiteterne, da der her måles på færdiguddannede kandidatstuderende, selv om bachelorstuderende også tager på studieophold. Desuden vælger ikke alle bachelorstuderende at fortsætte som kandidatstuderende.

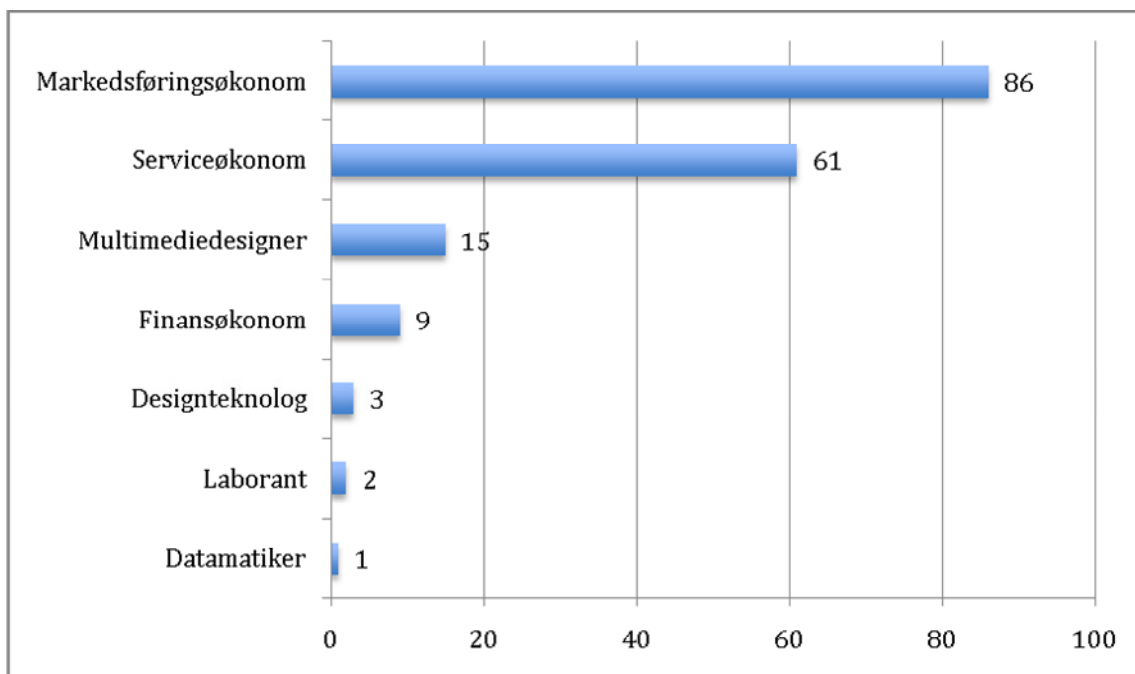
Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09, Styrelsen for international Uddannelse

Tabel 8.1 Danske professionsbachelorstuderende på studieophold i udlandet, fordelt på fagområder. Antal studerende 2008/2009

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09, Styrelsen for international Uddannelse

Tabel 8.2 Danske studerende på erhvervsakademiuddannelser på studieophold i udlandet, fordelt på uddannelsesretninger. Antal studerende 2008/2009

Kilde: Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09, Styrelsen for international Uddannelse

Tabel 9.1 Fuldførelsesprocenten blandt studerende på korte- og mellemlange videregående uddannelser i OECD-landene (2008)*

OECD countries	5B completion rates (at least first 5B programme)	
Australia	÷	Korea 86
Austria	÷	Luxembourg ÷
Belgium (Fl.)	80	Mexico 60
Canada	÷	Netherlands ÷
Chile	÷	New Zealand 35
Czech Republic	÷	Norway 60
Denmark	77	Poland 73
Finland	÷	Portugal 17
France	78	Slovak Republic 68
Germany	80	Spain 70
Greece	÷	Sweden 52
Hungary	÷	Switzerland ÷
Iceland	63	Turkey ÷
Ireland	÷	United Kingdom 45
Italy	÷	United States 28
Japan	84	
OECD average		62
EU19 average		53

* Fuldførelsesprocenten er udregnet på baggrund af to forskellige metodologier: *True cohort method* og *Cross-section method*. Førstnævnte måler tilgangen til uddannelserne over en årrække for at finde den gennemsnitlige tilgang, som antallet af dimittender fra en senere årrække så divideres med. Sidstnævnte måler tilgangen til studiet i et enkelt år, som antallet af dimittender fra et senere år så divideres med (i dette tilfælde 2008). Cross-section method kan potentielt overestimere fuldførelsesprocenten, hvis tilgangen er målt mange år før antallet af dimittender og tilgangen i øvrigt er stigende i perioden. Tallet for Danmark udregnet på denne måde ved at dividere antallet af dimittender i 2008 med tilgangen i 1998, der er mindre end tilgangen i fx 2005. For uddybelse af metodologien, se:

<http://www.oecd.org/dataoecd/45/39/45926093.pdf>.

Beregningsmetoden er ikke identisk med UNI*C Statistik & Analyse beregningsmetode af fuldførelsesprocenter.

Kilde: OECD.

**Tabel 10.1. Bestand på erhvervsakademiuddannelser i
2009**

	2009
Administrationsøkonom	91
Handelsøkonom	569
Serviceøkonom	1.120
Finansøkonom	2.297
Markedssøkonom	3.623
Transportlogistikker	247
Autoteknolog	49
Installatør	663
Teknisk manager offshore	30
Produktionsteknolog	501
Datamatiker	1.553
IT-og elektronikteknolog	395
Multimediedesigner	2.639
Jordbrugsteknolog	391
Laborant	826
Ernæringsteknolog	10
Procesteknolog	276
Designteknolog	1.276
E-designer	78
Farmakonom	567
Klinisk tandteknik	27
Total	17.228

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

**Tabel 10.2 Bestand på professionsbacheloruddannelser i
2009**

	2009		2009
Int.leisure man.	192	TV- og medietilrettelæggelse	138
Int. hospitality management (2009)	84	Bioanalytiker	999
Sportsmanagement (2009)	86	Ergoterapeut	1.600
Eksport og teknologi	13	Ernæring og sundhed	2.310
Professionsbachelor i Finans	365	Fysioterapeut	2.521
Int. handel og markedsføring	496	Jordemoder	611
Økonomi og IT	101	Optometrist	608
Bygningskonstruktør*	3.574	Radiograf	530
Ingeniører**	6.580	Sygeplejerske	9.537
Design og business (2009)	120	Afspændingspædagog	201
Grafisk kommunikation	340	Folkeskolelærer	12.278
Karakteranimation	166	Natur og kulturformidling	45
Softwareudvikling	10	Pædagog	15.078
Webudvikling	179	Tegn-mund-hånd, tolk	132
Fotojournalist	67	Tekstile fag og formidling	201
Journalist	988	Offentlig administration	61
Medieproduktion og ledelse	122	Socialrådgiver	3.905
Total			64.252

* Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Tabel 11.1 Bestand på erhvervsakademiuddannelser underopdelt på køn i pct. i 2009

	Mænd	Kvinder
Administrationsøkonom	25%	75%
Handelsøkonom	58%	42%
Serviceøkonom	36%	64%
Finansøkonom	48%	52%
Markedsføringsøkonom	51%	49%
Transportlogistikker	64%	36%
Autoteknolog	100%	0%
Installatør	99%	1%
Driftsteknolog offshore	92%	0%
Teknisk manager offshore	100%	0%
Produktionsteknolog	88%	12%
Datamatiker	86%	14%
IT- og elektronikteknolog	85%	15%
Multimediedesigner	62%	38%
Jordbrugsteknolog	43%	57%
Laborant	25%	75%
Ernæringsteknolog	0%	80%
Procesteknolog	48%	52%
Designteknolog	11%	89%
E-designer	18%	82%
Farmakonom	5%	95%
Klinisk tandtekniker	30%	70%
Total	52%	48%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

**Tablet 11.2 Bestand på professionsbacheloruddannelser
underopdelt på køn i pct. i 2009***

	Mænd	Kvinder		Mænd	Kvinder
Int. leisure management	40%	60%	TV- og medietilrettelæggelse	47%	53%
Int. hospitality management (2009)	25%	75%	Bioanalytiker	15%	85%
Sportsmanagement (2009)	59%	41%	Ergoterapeut	9%	91%
Eksport og teknologi	77%	0%	Ernæring og sundhed	12%	88%
Finans	51%	49%	Fysioterapeut	32%	68%
Int. handel og markedsføring	48%	52%	Jordemoder	0%	100%
Økonomi og IT	63%	37%	Optometrist	22%	78%
Bygningskonstruktør*	81%	19%	Radiograf	34%	66%
Ingeniører**	78%	22%	Sygeplejerske	5%	95%
Design og business (2009)	14%	86%	Afspændingspædagog	7%	93%
Grafisk kommunikation	56%	44%	Folkeskolelærer	34%	66%
Karakteranimation	71%	29%	Natur og kulturformidling	22%	78%
Softwareudvikling	100%	0%	Pædagog***	21%	79%
Webudvikling	70%	30%	Tegn-mund-hånd, tolk	8%	92%
Fotojournalist	67%	33%	Tekstile fag og formidling	0%	99%
Journalist	56%	44%	Offentlig administration	26%	74%
Medieproduktion og ledelse	35%	65%	Socialrådgiver	12%	88%
			Total	31%	69%

*Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

***Meritpædagoger indgår ikke i visningen.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

Tabel 12.1 Alder ved tilgang på erhvervsakademiuddannelser i pct. i 2009

	Uop-lyst/ ukendt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	Total
Administrationsøkonom	0%	0%	49%	22%	10%	12%	0%	0%	0%	100%
Handelsøkonom	0%	3%	65%	26%	4%	1%	1%	0%	0%	100%
Serviceøkonom	3%	10%	57%	19%	7%	3%	1%	0%	0%	100%
Finansøkonom	1%	9%	70%	13%	4%	1%	1%	0%	0%	100%
Markedsføringsøkonom	6%	11%	65%	14%	3%	1%	0%	0%	0%	100%
Transportlogistikker	2%	9%	50%	22%	8%	5%	2%	0%	0%	100%
Autoteknolog	0%	0%	55%	31%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Installatør	0%	0%	39%	29%	15%	9%	4%	1%	1%	100%
Driftsteknolog offshore	0%	0%	46%	25%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Teknisk manager offshore	0%	0%	30%	23%	0%	17%	0%	0%	0%	100%
Produktionsteknolog	0%	0%	30%	26%	20%	10%	7%	4%	1%	100%
Datamatiker	2%	7%	51%	23%	9%	5%	2%	1%	1%	100%
IT- og elektronikteknolog	2%	8%	53%	18%	10%	5%	3%	0%	0%	100%
Multimediedesigner	8%	7%	51%	20%	8%	3%	2%	1%	0%	100%
Jordbrugsteknolog	0%	4%	43%	28%	9%	6%	5%	3%	0%	100%
Laborant	0%	4%	47%	20%	13%	8%	5%	2%	1%	100%
Ernæringsteknolog	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Procesteknolog	0%	0%	21%	25%	21%	15%	9%	8%	0%	100%
Designsteknolog	3%	7%	69%	14%	4%	1%	1%	0%	0%	100%
E-designer	0%	0%	67%	18%	6%	0%	0%	0%	0%	100%
Farmakonom	1%	7%	61%	19%	5%	5%	2%	0%	0%	100%
Klinisk tandtekniker	0%	0%	52%	30%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Total	3%	7%	57%	19%	7%	3%	2%	1%	0%	100%

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blandedt, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

**Tabel 12.2 Alder ved tilgang på professionsbachelorud-
dannelser i pct. i 2009**

	Uoplyst/ ukendt	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 År	45-49 år	50-54 år	Total
Int. leisure management	8%	0%	67%	16%	5%	0%	0%	0%	0%	100%
Int.. hospitality management (2009)	0%	0%	54%	35%	0%	6%	0%	0%	0%	100%
Sportsmanagement (2009)	0%	0%	41%	50%	6%	0%	0%	0%	0%	100%
Eksport og teknologi	0%	0%	85%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Finans	0%	10%	76%	11%	2%	0%	0%	0%	0%	100%
Int. handel og markedsføring	1%	0%	62%	28%	5%	2%	1%	0%	0%	100%
Økonomi og IT	15%	0%	28%	37%	12%	0%	0%	0%	0%	100%
Bygningskonstruktør*	5%	4%	42%	26%	11%	6%	3%	2%	1%	100%
Ingeniører**	3%	4%	60%	23%	7%	3%	1%	0%	0%	100%
Design og business (2009)	0%	0%	59%	29%	11%	0%	0%	0%	0%	100%
Grafisk kommunikation	0%	0%	52%	40%	6%	0%	0%	0%	0%	100%
Karakteranimation	5%	0%	58%	30%	4%	0%	0%	0%	0%	100%
Softwareudvikling	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Webudvikling	0%	0%	50%	26%	12%	6%	4%	0%	0%	100%
Fotojournalist	0%	0%	21%	48%	18%	10%	0%	0%	0%	100%
Journalist	0%	1%	51%	37%	7%	3%	1%	1%	0%	100%
Medieproduktion og ledelse	0%	0%	57%	34%	5%	0%	0%	0%	0%	100%
TV- og medietilrettelæggelse	0%	0%	43%	48%	7%	0%	0%	0%	0%	100%
Bioanalytiker	1%	4%	56%	22%	8%	4%	2%	2%	1%	100%
Ergoterapeut	0%	2%	51%	27%	8%	6%	3%	2%	1%	100%
Ernæring og sundhed	4%	1%	45%	25%	12%	7%	4%	2%	1%	100%
Fysioterapeut	1%	2%	62%	25%	6%	2%	1%	0%	0%	100%
Jordemoder	0%	0%	47%	34%	11%	6%	1%	0%	0%	100%
Optometrist	2%	3%	54%	29%	7%	4%	1%	0%	0%	100%
Radiograf	0%	2%	49%	22%	10%	8%	5%	3%	0%	100%
Sygeplejerske	1%	2%	55%	21%	9%	6%	4%	2%	1%	100%
Afspændingspædagog	0%	0%	15%	26%	27%	11%	12%	3%	3%	100%
Folkeskolelærer	2%	2%	46%	25%	11%	6%	4%	2%	1%	100%
Natur- og kulturformidling	0%	0%	33%	18%	20%	0%	0%	0%	0%	100%
Pædagog***	0%	2%	44%	27%	11%	7%	5%	3%	1%	100%
Tegn-mund-hånd, tolk	0%	0%	64%	21%	7%	0%	0%	0%	0%	100%
Tekstile fag og formidling	0%	0%	32%	28%	14%	7%	8%	4%	4%	100%
Offentlig administration	0%	0%	57%	25%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Socialrådgiver	1%	2%	41%	22%	14%	9%	6%	4%	2%	100%
Total	2%	2%	49%	25%	10%	6%	4%	2%	1%	100%

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

*Herunder uddannelserne kort- og landmålingstekniker og byggetekniker, der begge er afstigningsforløb under uddannelsen til bygningskonstruktør.

**Ingeniør indeholder også skov- og landskabsingeniør.

*** Meritpædagog indgår ikke i visningen.

Af anonymiseringshensyn er nøgletal med et beregningsgrundlag på under fem personer blændet, hvor der ikke summeres til 100 procent.

Kilde: UNI*C Statistik & Analyse.

**Tablet 13 Aktivitet på videregående voksenuddannelse
2008-2010**

	2008	2009	2010
Akademiuddannelse i gastronomi	1,3	5,0	6,0
Akademiuddannelse i kommunikation og formidling	129,1	198,3	236,5
Akademiuddannelse i international handel og markedsføring	271,6	332,0	392,8
Akademiuddannelse i økonomi- og ressourcestyring	469,1	496,7	471,7
Akademiuddannelse i informationsteknologi	44,3	49,1	49,5
Akademiuddannelse i innovation, produkt og produktion	17,3	22,3	54,7
Akademiuddannelse i international transport og logistik	87,6	65,4	61,6
Akademiuddannelse i laboratorie- og bioteknologi	20,8	25,7	24,1
Akademiuddannelse i finansiel rådgivning	871,9	916,8	794,0
Akademiuddannelse i human ressource	31,5	34,6	37,4
Akademiuddannelse i ledelse	1.147,7	1.556,1	1.974,6
Akademiuddannelse i oplevelsesøkonomi (2009)	∅	0,9	11,3
Akademiuddannelse i ungdomspædagogik	60,3	60,5	81,8
Akademiuddannelse til statonom	30,7	49,2	48,6
Akademiuddannelse i retail	∅	0,8	45,7
Akademiuddannelse i sundhedspraksis	∅	9,3	39,2
Akademiuddannelse i friluftvejledning	38,5	42,0	47,9
Akademiuddannelse i tolkning	∅	∅	2,7
Akademiuddannelse i ungdoms- og voksenundervisning	∅	∅	9,2
Indledende kurser til VVU	94,4	107,4	100,8
I alt	3316,0	3972,3	4490,0

* Aktiviteten er angivet i årselever, dvs. antal studerende, der har betalt deltagerbetaling for uddannelsesaktivitet med omfang svarende til et års heltidsuddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og
Professionsbacheloruddannelser

Tabel 13 Aktivitet på diplomuddannelser 2008-2010

Diplomuddannelser	2008	2009	2010
Afsluttende projekt ved fleksible forløb	6,5	3,0	8,0
Den teknologiske diplomuddannelse	3,5	9,3	9,5
Diplomuddannelse i kriminologi	19,5	12,1	8,9
Diplomstudier i offentlig administration	134,8	129,9	183,0
Diplomuddannelse i bioteknologi, procesteknologi og kemi	18,3	20,5	14,6
Diplomuddannelse i journalistik	93,8	92,0	91,5
Diplomuddannelse i globalisering og social forandring	0	0	1,5
Diplomuddannelse i stærkstrømsteknik	3,9	6,9	6,4
Diplomuddannelse i økonomi, ledelse og organisation i sundhedssektoren	42,3	28,3	5,5
Diplomuddannelsen ingeniørernes lederuddannelse	60,6	55,6	48,6
Diplomuddannelse i it ved it-vest	19,0	17,3	12,5
Diplomuddannelse i ledelse	1371,9	1800,1	2109,6
Diplomuddannelse i ernæring og sundhed	24,6	27,2	29,1
Diplomuddannelse til turistfører	18,8	17,7	19,3
Diplomuddannelse i oral helse	3,8	2,4	5,0
Diplomuddannelse i familierapi	19,1	17,3	32,0
Diplomuddannelse i softwareudvikling	□	1,8	5,4
Diplomuddannelse i webudvikling	□	1,1	0,9
Diplomuddannelse i sportsmanagement	□	□	5,5
Diplomuddannelse i vurdering	□	□	5,5
HD	2.659,5	2.804,4	2.764,7
Diplomuddannelse i Leisure Management	6,8	2,4	13,2
Psykatri i teori og praksis	15,2	14,5	16,5
Pædagogiske diplomuddannelser	1.470,8	1.519,5	1.624,2
Skattefaglig diplomuddannelse	52,3	36,4	31,2
Sociale diplomuddannelser	182,7	208,6	171,1
Socialformidleruddannelsen	99,8	85,6	80,4
Sundhedsfaglige diplomuddannelser	446,5	491,4	554,5
Teknisk diplomuddannelse i automation	0,5	1,0	1,9
Teknisk diplomuddannelse i it	54,9	64,6	67,1
Teknisk diplomuddannelse i parkforvaltning	2,7	7,6	11,7
Teknisk diplomuddannelse i projektledelse	63,3	83,7	97,4
Teknisk diplomuddannelse i vedligehold	20,3	24,8	29,9
Tværfaglig diplomuddannelse i beskæftigelsesindsats	27,9	36,4	46,3
Tværfaglig diplomuddannelse i formidling af kunst og kultur	□	4,2	12,6
Tværfaglig diplomuddannelse i ældrearbejde	0	0	2,6
Uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelsen	137,6	151,8	177,3
I alt	7.081,0	7.779,2	8.304,5

* Aktiviteten er angivet i årselever, dvs. antal studerende, der har betalt deltagerbetaling for uddannelsesaktivitet med omfang svarende til et års heltidsuddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriet.